

**TRT REPERTUVARINDA BULUNAN SİVAS
TÜRKÜLERİNDE BİR İNCELEME**

**2023
YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI**

Ahmet Turan SARIÇİÇEK

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ramazan AHMADOV**

**TRT REPERTUVARINDA BULUNAN SİVAS TÜRKÜLERİNDE BİR
İNCELEME**

Ahmet Turan SARIÇİÇEK

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ramazan AHMADOV**

**T.C.
Karabük Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında
Yüksek Lisans Tezi
Olarak Hazırlanmıştır**

**KARABÜK
Mart 2023**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
TEZ ONAY SAYFASI.....	3
DOĞRULUK BEYANI	4
ÖNSÖZ	5
ÖZ.....	6
ABSTRACT.....	7
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ.....	8
ARCHIVE RECORD INFORMATION	9
KISALTMALAR	10
ARAŞTIRMANIN KONUSU	11
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	11
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	12
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	12
1. TÜRKÜ VE SİVAS YÖRESİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	13
1.1. Türkünün Tanım.....	13
1.2. Türkülerin Tarihçesi ve Oluşumu	14
1.3. Türkülerde Şekil, Dil Ve Üslup.....	15
1.4. Türkülerin Sınıflandırılması	17
1.4.1. Konularına Göre Türküler.....	17
1.4.2. Ezgilerine Göre Türküler	18
1.4.3. Yapılarına Göre Türküler	19
1.5. Sivas İlinin Tarihi ve Coğrafi Özellikleri.....	20
1.6. Sivas İlinin Kültürel Yapısı.....	21
1.7. Sivas İlinde Müzik Kültürü.....	21
1.8. Sivas'ta Göç, Ayrılık, Ölüm ve Sevda Üzerine Yakılmış Türküler.....	22
1.9. Sivas Müziğinde İcrada Kullanılan Çalgılar	23

2. TRT REPERTUVARINDA BULUNAN SİVAS TÜRKÜLERİ	24
SONUÇ	77
KAYNAKLAR	80
ÖZGEÇMİŞ	82

TEZ ONAY SAYFASI

Ahmet Turan SARIÇİÇEK tarafından hazırlanan “TRT REPERTUVARINDA BULUNAN SİVAS TÜRKÜLERİNDE BİR İNCELEME” başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ramazan AHMADOV

.....

Tez Danışmanı, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 19/01/2023

Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)

İmzası

Başkan : Prof. Dr. Ramazan AHMADOV (KBU)

.....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Saidbek BOLTABAYEV(KBU)

.....

Üye : Doç. Dr. Enver KAPAĞAN (BAIBU)

.....

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Müslüm KUZU

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı : Ahmet Turan SARIÇİÇEK

İmza :

ÖNSÖZ

Kültürel mirasları yüzyıllarca bünyesinde barındıran Anadolu'nun yaşattıklarından biri de yörelere ait türküleridir. İlk önce sözlü olarak meydana gelmiş olan, daha sonra yazıya geçirilen türkülerin hepsi birer değerdir. Bu değerler oluştukları toplulukların özünü yansıtır. Yaşayan bir canlı olan kültürün farklı bir parçasını meydana getirirler. Halkın gelenek göreneklerini, yaşayış tarzlarını, giyecek ve yiyeceklerini; acılarını, mutluluklarını, savaş ve barışları kısaca insanı var eden bütün öğeleri içinde yaşatmışlardır. İnsanların kültürünü en iyi yansıtan nazım türlerinin başında yer alan türküler sadece insanı konu almaz, bunun yanında doğayı, hayvanları, afetleri, şenlikleri ve daha pek çok konuyu anlatmışlardır. Farklı şekillerde ve farklı usullerde söylenmişler, isimleri farklı farklı verilmiş lakin hepsi de içinde kültürü yaşatmışlardır.

Bu tezde Türk halk kültüründe varlığını sürdüren ve TRT repertuvarında yerini almış Sivas türkeleri incelenmiştir. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Sivas'la ilgili genel bilgiler ve müzik hakkında tanımsal ifadeler yer almaktadır. İkinci bölümde TRT repertuvarında yer alan Sivas Türkülerinin listesi verilmiştir ve muhteva bakımından incelenmiştir.

Karabük Üniversitesi'nde aldığım Lisansüstü öğretimim boyunca yardımlarını esirgemeyen tez danışmanlığımı üstlenip tezin her aşamasını planlayan ve takip eden önceki danışmanım Doç. Dr. Enver KAPAĞAN'a, çalışmam boyunca desteğini esirgemeyen danışman hocam Prof. Dr. Ramazan AHMADOV'a çok teşekkür ederim. Ayrıca tez sürecinde her zaman yanımda olan kıymetli babam İbrahim SARIÇİÇEK'e ve annem Sultan SARIÇİÇEK'e teşekkür ederim.

ÖZ

Türküler, Anadolu'nun kültürel anlamda vazgeçilmez unsurlarından biridir. Yaşamın her mihengini neredeyse türkülere aktaran bir coğrafyada yaşadığımızı düşünürsek, ne derece de önem arz ettiğini de tahmin etmek zor olmasa gerek. Sevinçlerimizi, kederlerimizi, umutlarımızı, umutsuzluklarımızı insan adına yaşam döngüsünde bütün duygu ve düşüncelerimizi türkülerde bulmak mümkündür. Buradan hareketle çalışmamızın ana unsurunu teşkil eden TRT repertuvarında yer alan türküler farklı bölgelerin dil ve şekiller incelediğinde her bölge ve her il kendi kültüründe farklılık arz ettiğini görmekteyiz. Bu çalışmada TRT repertuvarında bulunan Sivas türkülerinde türkü hikayeleri ve muhteva incelemesi ana hatlarıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Bunun için yöre ye ait olan bazı türkülerin hikayeleri seçilip muhteva bakımından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhteva, Türkü, Sivas Türküleri

ABSTRACT

Folk songs are one of the indispensable cultural elements of Anatolia. Considering that we live in a geography that transfers almost every aspect of life to folk songs, it should not be difficult to guess how important it is. It is possible to find our joys, sorrows, hopes and despairs, all our feelings and thoughts in the life cycle of people in folk songs. From this point of view, when the languages and forms of the different regions of the folk songs in the TRT repertoire, which constitute the main element of our study, are examined, we see that each region and each province differs in its own culture. In this study, it is aimed to examine the language form and content analysis in Sivas folk songs in the TRT repertoire. For this, some folk songs belonging to the region were selected as a sample and examined in terms of language and content.

Keywords: Content, Folk Song, Sivas Folk Songs

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	TRT Repertuvarında Bulunan Sivas Türkülerinde Bir İnceleme
Tezin Yazarı	Ahmet Turan SARIÇİÇEK
Tezin Danışmanı	Prof. Dr. Ramazan AHMADOV
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	19.01.2023
Tezin Alanı	Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Tezin Yeri	KBÜ/LEE
Tezin Sayfa Sayısı	82
Anahtar Kelimeler	Hikaye, Muhteva, Türkü, Sivas Türküleri

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	An Analysis of Sivas Folk Songs in TRT Repertoire
Author of the Thesis	Ahmet Turan SARIÇİÇEK
Advisor of the Thesis	Prof. Dr. Ramazan AHMADOV
Status of the Thesis	Master
Date of the Thesis	19.01.2023
Field of the Thesis	Department of Turkish Language and Literature
Place of the Thesis	UNIKA/IGP
Total Page Number	82
Keywords	Story, Content, Folk Song, Sivas Folk Songs

KISALTMALAR

TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TDK	: Türk Dil Kurumu
vb	: ve benzeri
s	: sayfa

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Tezin konusu, TRT repertuarında bulunan Sivas türkülerinde türkülerin hikayesi ve türkülerin muhtevası açısından incelemesidir.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Kültür, bir toplumun yaşam tarzı, değerleri, inançları, sanatları, töreleri, tarihi ve dilleri gibi özelliklerini içeren geniş bir kavramdır. Türküler, bir kültürün müzikal yansıması olarak kabul edilir ve bir toplumun tarihini, inançlarını ve duygularını yansıtır. Türküler, aynı zamanda bir toplumun kültürel değerlerini ve kimliğini saklama ve gelecek nesillere aktarma işlevi de görür (Boratav 1969, s. 163).

Kültür ve türküler arasındaki ilişki, birbirini destekleyen ve birbirine bağlı iki faktördür. Kültür, türkülerin içeriğini ve anlamını belirlerken, türküler de kültürün yansıması olarak kabul edilir. Türküler, kültürün bir parçası olarak toplumda yer alır ve kültürün birçok yönünü yansıtır. Türküler, bir toplumun tarihini, inançlarını, duygularını ve değerlerini yansıtır. Ayrıca türküler, bir toplumun kültürel değerlerini ve kimliğini saklama ve gelecek nesillere aktarma işlevi de görür. Özellikle geleneksel türkülerin ölümsüzleştirilmesi için kullanılması ile kültürün sürdürülmesi sağlanmış olur.

Türkü, genel olarak bir toplumun kültürel yansıması olarak kabul edilen ve sözlü olarak aktarılan, genellikle doğaçlamalı veya uyarılma şeklinde söylenen bir müzik türüdür. Türküler, genellikle hikayeler, olaylar veya duyguları anlatır ve bir toplumun tarihini, inançlarını, duygularını ve değerlerini yansıtır. Türküler, aynı zamanda bir toplumun kültürel değerlerini ve kimliğini saklama ve gelecek nesillere aktarma işlevi de görür. Türküler genellikle ağıt, hikaye, sevdalık, oyun, eğlence gibi farklı konuları içerebilir. Türküler genellikle sözlü olarak aktarılır ve müzik yazısı yoktur, ancak son yıllarda Türk halk müziği alanında yazılı kayıtlar yapılmıştır (Kaya, 1999, s. 132).

Bu çerçevede çalışmanın amacı TRT repertuarında bulunan Sivas türkülerinde türkülerin hikayesi ve muhtevası incelemesi ana hatlarıyla örnekler vererek incelenmesi olacaktır. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Sivas'la ilgili genel bilgiler ve müzik hakkında tanımsal ifadeler yer almaktadır. İkinci bölümde TRT repertuarında yer alan Sivas Türkülerinin listesi verilmiştir ve muhteva bakımından incelenecektir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu tez çalıőmasında, TRT repertuarında yer alan Sivas Türkülerinin muhteva yönünden incelenmesi literatür taraması, kaynakların incelenmesi ve verilerin toplanması çalıőmaları yapılmıştır. Kaynakların incelenmesinden sonra TRT repertuarında yer alan Sivas Türkülerinin genel özellikleri belirleyebilmek için Sivas Türkülerinin ulaşabildiğimiz hikayeleri belirlenmiőtir. Bulunan Sivas Türkü hikayelerinin, TRT repertuar listesinde olan türkülerden olmasına dikkat edilmiştir. TRT repertuarında bulunan Sivas türkülerinde türkü hikayesi ve muhteva incelemesi yapılmıştır.

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ/ PROBLEM

Bu alıőma TRT repertuarında bulunan Sivas türkülerinde mevcut durumun incelenmesine yönelik yapılmıştır. Bu sebeple problem durumu olmayıp, en belirgin hipotezi ise Sivas türkülerinin oluşmasında öykülerinin büyük etkisinin olup olmadığının araştırılmasıdır.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Çalışmada yer alan türkü örnekleri TRT repertuarında yer alarak Sivas ilindeki türkü örnekleri ile sınırlıdır.

1. TÜRKÜ VE SİVAS YÖRESİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. Türkünün Tanım

Türkü hakkında geçmişten bugüne kadar araştırmacılar tarafından çeşitli tanımlar yapıla gelmiştir. Günümüze değin yapılan bazı türkü tanımları şöyledir: Türkü, Türk Dil Kurumunun sözlüğünde şu şekilde açıklanmıştır: Sözlü olarak aktarılan, genellikle doğaçlamalı veya uyarlama şeklinde söylenen, hikaye, olay veya duygu anlatan, bir toplumun tarihini, inançlarını, duygularını ve değerlerini yansıtan müzik türü" olarak tanımlanmıştır. Bu tanımda Türkünün, sözlü olarak aktarılması, doğaçlama ve uyarlama şeklinde söylenmesi, hikaye, olay ve duygu anlatması, bir toplumun tarihini, inançlarını, duygularını ve değerlerini yansıması gibi özellikleri vurgulanmıştır. (TDK, 2005: 2021).

Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügatte, Türkü kelimesi, "Osmanlı dilinde müzik, hikaye, olay veya duygu anlatan, birçok konuları içeren, sözlü olarak aktarılan ve genellikle doğaçlamalı veya uyarlama şeklinde söylenen bir müzik türü" olarak tanımlanmıştır. Bu tanımda Türkünün, Osmanlı dilinde, müzik, hikaye, olay ve duygu anlatması, birçok konuları içerebildiği, sözlü olarak aktarılması ve genellikle doğaçlamalı veya uyarlama şeklinde söylenmesi gibi özellikleri vurgulanmıştır. Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügatte, Türkü kelimesi, genellikle Osmanlı Türk kültüründe yer alan bir müzik türü olarak tanımlanmıştır (Devellioğlu, 2001, s. 1341).

Mehmet Fuad Köprülü, Türk tarih, kültür ve edebiyatı alanında önemli bir araştırmacı ve yazar olarak bilinir. Köprülü, Türk tarihi, kültürü ve edebiyatı hakkında birçok eser yazmıştır. Türkü konusunda yaptığı çalışmalar, Türk halk kültürünün bir parçası olarak Türkülerin tarih, sosyal ve kültürel açıdan incelenmesi ve analizi üzerine odaklanmıştır. Köprülü, Türkülerin Türk kültürünün bir parçası olduğunu ve Türk kimliğinin bir yansıması olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, Türkülerin kültürel bellek olarak önemli bir rol oynadığını ve gelecek nesillere aktarılmasının önemli olduğunu ifade etmiştir (Köprülü, 1976, s. 246).

Türküler, Türklerin sevinçlerini, acılarını, hasretlerini dile getiren, hayatın hemen her safhasında söylenebilen kültür ürünleridir. Anadolu'da türküye karşı aşırı bir sevgi vardır. Türküler adeta onların ayrılmaz birer parçasıdır. Türkü söylenmeyen bir

köyü düşünmek, yemek yenmeyen bir insanı düşünmek kadar imkânsızdır. Daha çocukluk çağında başlayan türkü söyleme tutkusu gittikçe gelişerek gençlik çağında en yüksek seviyesine ulaşır. Delikanlının dilinde evlenme arzusu olarak gördüğümüz türkü parçaları, genç kızımızın dilinde ise bir hayırlı kısmet olarak billurlaşır (Sakaoğlu, 1989, s. 559-560). Görüldüğü üzere pek çok araştırmacı ve bilim insanı tarafından türkü tanımları yapıla gelmiştir. Bu tanımların ışığında türkü hakkında şöyle bir açıklama yapabiliriz: Türkü, ilk söyleyeni unutulmuş topluma mal olmuş, nesilden nesile aktarılmış, neşeli veya üzüntülü kendine has ezgileriyle terennüm edilen, hece ölçüsünün her kalıbıyla oluşturulabilen, değişik bentlerden ve bağlantılardan oluşan, toplumumuzun düşünce sistemini, hissiyatını, genlerini, kültür dünyasını anlatan manzum ürünlerdir.

1.2. Türkülerin Tarihçesi ve Oluşumu

Türk toplumunun 3 kıtaya yayıldığı hakikati göz önüne alındığında, geniş bir coğrafyada kültür birikiminin türkülerle işlenmesi, günümüze kadar aktarılması türkünün önemi ortaya koymaktadır. Türkülerin tarihi hakkında pek çok araştırmacı ve bilim insanı konuyla ilgili görüşlerini açıklamışlardır. Bu görüşlere baktığımızda türkünün tarihinin eski çağlara dayandığı konusunda fikir birliği içerisinde oldukları söylenebilir. Bunlardan bazı görüşler şöyledir: Türkünün, diğer deyimle Türk Halk Musikisinin ortaya çıkışı çok eski çağlara dayanır, Türk Halk Musikisinin tarihî gelişimini ortaya koymak bir nevi Türk şiirinin tarihî izini sürmektir. Türk milletinin uzun kadim tarihi kadar eski bir şiiri, edebiyatı olduğunu da söylerler (Bekki, 2004, s. 27).

Türkü sözü, Türkülerin en önemli öğelerinden biridir. Türkü sözleri, bir toplumun tarihini, inançlarını, duygularını ve değerlerini yansıtır. Türkü sözleri, genellikle aşk, sevgi, hüzn, eğlence, dans, keyif, üzüntü, kayıp ve acı gibi farklı konuları içerebilir. Türkü sözleri, aynı zamanda bir toplumun kültürel değerlerini ve kimliğini saklama ve gelecek nesillere aktarma işlevi de görür (Kaya, 2019, s. 167)

Türk şiirinin başlangıçtaki ilk şekillerini Şölen'lerde, sığır'larda, yuğ'larda önemli fonksiyonları olan büyücü-şâir denilen kimseler ki bunlara Altay Türkleri kam; Başkurtlar sasan; Yakutlar oyun; Tunguzlar şaman; Oğuzlar ozan; Kazak ve Kırgızlar akın; Özbekler bahşi, akın; Türkmenler ozan, sâhir; Uygurlar halk şairi, aşuk; Tatarlar

çağan ismini vermişlerdir (Bekki, 2004, s. 28). Reşit Rahmeti Arat, Eski Türk Şiiri adlı kitabının ön sözünde şiir ve şiir sanatı ile ilgili kavramları şu şekilde sıralamıştır:

Önceleri mahali hüvviyet gösteren türküler, zamanla milli hüviyete burünürler. Türkülerin anonimleşmesinde, daha ziyade göçler, kervanlar, askeri sevkler, gurbete iş için gidişler, gezgin halk şairlerinin faaliyetleri, yakın zamanlarda basın ve yayın organları rol oynar (Kaya, 2019, s. 168). Anonim ürünlerin dışında saz şairlerinin türküleri de vardır. Örneğin Koroğlu, Dadaloğlu, Karacaoğlu, Âşık Garip'e ait çoğu şiir Türk toplumu içinde türkü olarak söylenmektedir. Saz şairlerinin, âşıkların türkü alanına büyük katkıları olmuştur. Türküler eski çağlardan beri toplumu her yönüyle yansıtan bir ayna vazifesini görmüştür. Her çağda da geçmişten gelen birikimini artırarak gelecek nesillere Türk toplumunun kültürünü aktaracak ve yaşamaya, söylenmeye devam edecektir.

1.3. Türkülerde Şekil, Dil ve Üslup

Türkhalk edebiyatı üzerine araştıran birçok insan, halk şirinin “tür” ve “şekil” olarak ayırımında bu iki kavramın ne anlam ifade ettiği üzerinde farklı görüşler durulduğunu görürsünüz. Tür, halk şiirinin içeriğini ve konusunu ifade ederken, şekil ise halk şiirinin nasıl söylendiğini veya yazıldığını ifade eder. Örneğin, bir halk şiiri türü olarak aşk şiiri, ama bir şekli olarak ise koşma şeklinde söylenmiş olabilir. Ayrıca, halk şiirinin türleri arasında aşk şiiri, asker şiiri, eğlence şiiri, hüznün şiiri gibi farklı konular yer alır. Şekilleri arasında ise koşma, kojan, türkü, kaside gibi farklı söylenme veya yazma tarzları yer almaktadır. Bu ayırım, halk şiirlerinin incelenmesi ve anlaşılması için önemlidir, çünkü halk şiirleri kültürel ve sosyal bağlamlar içerisinde yazılır ve söylenir (Oğuz vd., 2010, s. 235; Oğuz, 2019, s. 14-18).

Türkülerin hece sayıları, genellikle çok değişken olabilir. Türkülerin hece sayıları, genellikle iki, üç, dört veya altı heceye dayanır. Bazı Türkülerin hece sayıları ise yedi, sekiz veya daha fazla olabilir. Bu, Türkülerin sözlerinin uzunluğuna ve anlatılmak istenen hikâyenin içeriğine göre değişebilir (Artun, 2014, s. 130; Kaya, 2014, s. 175). Türk halk müziği alanında, hece ölçüleri, bir türkünün ritmini ve ritmik yapısını belirler. Hece ölçüleri, genellikle tek, çift, üçlü veya dördü olabilir. Örneğin, tek hece ölçüsünde bir türkü, her dize için sadece bir hece kullanırken, çift hece ölçüsünde bir

türkü, her dize için iki hece kullanır. Aynı şekilde üçlü veya dörtlü hece ölçüsünde her dize için sırasıyla üç veya dört hece kullanılır (Onay, 2012, s. 87).

Türküler, Türk halk müziği alanında yer alan sözlü bir müzik türüdür ve nazım biçimi olarak birçok farklı tarzda yazılabilir. Ancak, genellikle Türk halk müziği alanında, nazım biçimi olarak "beyt" veya "dize" olarak adlandırılan, iki veya daha fazla dize veya beyt içeren bir yapı kullanılır. Bu yapı, genellikle tek hece, çift hece veya üç heceli olabilir. Ayrıca, Türk halk şiirinde "koşma" ve "kojaman" gibi nazım biçimi de yaygın olarak kullanılır. Koşma, genellikle iki dize halinde ve koşma şeklinde söylenir. Kojaman ise genellikle yine iki dize halinde ve kojaman şeklinde söylenir (Öztürk, 1995: 88).

Türk halk müziği alanında, saz şairleri, türkülerin şekil ve konuları bakımından gelişip değişmelerinde önemli bir etkiye sahiptir. Saz şairleri, genellikle kendi yazdıkları veya söyledikleri türkülerini ile halk arasında yayarlar ve bu yolla türkülerin yaygınlaşmasını sağlarlar. Bu yolla türkülerin konuları, sözleri ve ezgileri değişebilir. Ayrıca saz şairleri, türkülerini kendi tarzlarına veya kendi bölgelerinin kültürlerine uyarlamak için değişiklikler yapabilirler. Bu yolla, türkülerin şekil ve konuları zaman içerisinde değişebilir ve gelişebilir. Örneğin, bir saz şairi, bir türkünün ezgisini değiştirerek, türkünün daha hızlı veya daha yavaş söylenmesini sağlayabilir. Aynı şekilde, saz şairleri, türkülerin konularını da değiştirerek, türkülerin daha anlamlı ve daha güncel hale getirmek için çalışabilirler (Öztelli, 1959, s.7-8).

Kullanılan dil bakımından incelendiğinde ise, türküler ortaya çıktığı halkın dili ile söylenmektedir ki zaten bu ortay çıkılan toplumun bir ürünü olmasından dolayı bu büyük önem arz etmektedir. Bu yüzden kullanılan dil sade ve anlaşılır olmakta, halkın duygu ve düşüncelerini yansıtmaktadır (Öztelli, 2002, s. 21- 22).

Pertev Naili Boratav, Türk halk şiirinde "şairlik motifler" konusunda önemli bir araştırmacıdır. Boratav, Türk halk şiirinde yer alan "şairlik motifler" konusunda birçok araştırma yapmış ve yazmıştır. Boratav'a göre, Türk halk şiirinde yer alan şairlik motifler, şiirlerin içeriğini ve anlamını belirler. Boratav, Türk halk şiirinde yer alan şairlik motifleri, aşk, doğa, günlük hayat, tarihsel olaylar, mitolojik konular gibi farklı kategorilerde sınıflandırmıştır. Boratav'ın araştırmaları, Türk halk şiirinde yer alan şairlik motiflerin kültürel ve sosyal bağlamlar içerisinde nasıl yazıldığını ve anlaşıldığını

açıklarken, halk şiirlerinin incelenmesi ve anlaşılması için önemli bilgiler sunmaktadır (Öztürk, 1995, s. 20-26).

1.4. Türkülerin Sınıflandırılması

Türk halk müziği alanında, türküler genellikle farklı kriterlere göre sınıflandırılabilir. Örneğin, türküler, konularına göre sınıflandırılabilir. Aşk türküleri, asker türküleri, eğlence türküleri, hüzn türküleri gibi. Ayrıca, türküler, hece sayılarına göre sınıflandırılabilir. Örneğin, iki heceli türküler, üç heceli türküler, dört heceli türküler gibi. Türküler ayrıca, müzik tarzlarına göre de sınıflandırılabilir. Örneğin, Anadolu türküleri, Kars türküleri, Konya türküleri, Trakya türküleri gibi. Türkülerin sınıflandırılması, türkülerin konularını, sözlerini, ezgilerini ve hece sayılarını anlamak için önemlidir. Fakat engenele geçer sınıflandırma konu, yapı ve ezgileri üzerine olmuştur.

1.4.1. Konularına Göre Türküler

Türk halk müziği alanında, türküler genellikle farklı konulara göre sınıflandırılır. Aşk türküleri, asker türküleri, eğlence türküleri, hüzn türküleri, doğa türküleri, mitolojik türküler, tarihi türküler gibi.

Aşk türküleri, aşkın farklı yönlerini anlatır. Aşkın acımasızlığından, sevgiliye olan özlemlerine, ayrılıklarına kadar birçok konu içerir.

Asker türküleri, asker hayatının zorluklarını, gururunu ve sevincini anlatır.

Eğlence türküleri, insanların sosyal etkinliklerinde söylenir ve eğlencenin anlatıldığı türkülerdir.

Hüzn türküleri, insanların yaşadıkları acıları, kayıpları ve hüznlerini anlatır.

Doğa türküleri, doğanın güzelliklerini, hayatın sürekliliğini anlatır.

Mitolojik türküler, mitolojik hikayeler, kahramanlar ve tanrısal hikayelerin anlatıldığı türlerdir (Öztelli, 2002, s. 17).

1.4.2. Ezgilerine Göre Türküler

Türkülerin sınıflandırılmasında ve onun diğer türlerden ayrılmasında ezgi önemli bir unsurdur. Türküyü belirleyen her şeyden evvel onun ezgisidir. Bu durumda biçimin türkünün belirlenmesinde bir etkisi yoktur. Türkünün sözleri ezgisinden bağımsız değildir. Öyle ki türkü isimlerinin oluşmasında ezginin ve sözlerinin birlikteliği oldukça önemlidir. Türkülerin şarkı, deme, deyiş, hava, ninni ve ağıt olarak farklı isimler alması da bu birliktelik sonucu oluşmuştur (Boratav, 2016, s. 171-178). Kaya (2014, s. 263) da buna yakın bir söylemle ezgi ile türkü sözlerinin birbirini tamamlayan iki Öge olduğundan dolayı aralarında bir uyum olması gerektiğini savunmaktadır. Bu düşüncesiyle de ezginin önemine dikkat çekmiştir.

Halk şiirlerinin “mani, koşma, türkü, türkmani, varsağı” olarak isimlendirilen türlerinin birbirinden ayrılmasında şekil bir yere kadar belirleyici olsa da asıl fark onların ezgisindedir. Türkü, türkmani, varsağı gibi türlerin hepsi dörtlüklerden oluşan mani katarlarının art arda sıralanmasıyla oluşmaktadır. Burada şekil, türlerin ayrılmasında etkili olmamaktadır. Bu yüzden bu türlerin ayrılmasında onların kendilerine has ezgileri vurgulu olmuştur (Köprülü, 2003, s. 293). “ türkülerin ayrılığı şekilde değil bestesindedir. Yani bu şekil edebi bir şekil olmayıp tamamıyla mûsiki bakımından bir hususiyeti haizdir” diyen Köprülü (2003, s. 246) bu ifadeleriyle ezginin öneminden bahseder.

Türkü oluşturulurken, halk, ezgi ile söylediği nazım şekillerinin hepsine türkü adını vermektedir. Bu adlandırma yapılırken Ölçü ve kafiye bakımından bir şekle bağlı kalınmamaktadır. Bu bakımdan türkü türünü belirlemede temel olan Özellik onun ezgisidir (Öztelli, 2002, s. 24). Türkülerin çok farklı yapı, biçim ve ezgiye sahip olmalarından dolayı türkülerini belli bir kalıba sokarak, sadece o kalıba uygun olanları türkü türü olarak kabul etmek yanlıştır. Bu bakımdan türkü türünün büyük orandaki farkı ezgisinden kaynaklanmaktadır. Onun içindir ki “mani” ve “koşma” tarzındaki şiir metinleri ezgilerindeki değişim sayesinde türkü olarak kendilerine yaşama alanı bulurlar (Dizdaroğlu, 1969, s. 103).

Halk şiirinde şekil sadece dışarıdan bakılınca görünebilir Özellikleri kapsamaktadır. Bu da sadece halk şiirinin nazım şeklinin belirlenmesinde önemlidir. Fakat nazım türlerini belirlemede ve birbirinden ayırmada konu ve ezgi önemlidir. Ancak konu ve ezginin uyumlu olmasına gerek yoktur (Oğuz, 2019, s. 17-18).

Türkünün diğer türlerle ilişkisine bakıldığında bazı tekerlemelerin türküleştiğini, ağıtların lirizmi yüksek hüznü dolu parçalar olduğundan ve ezgili olarak söylendiklerinden dolayı acıklı türküler olarak kendilerine yer buldukları görülmüştür. Ninniler de icrasında bulunan ezgi sayesinde türküleşen diğer bir türdür. Türküler aynı zamanda manilerin art arda sıralanmasıyla da oluşmaktadır. Hatta nakarat olarak asıl beyit, dörtlük veya bentlerin arasına eklenerek bazı manilerde türküleşme meydana gelmiştir. Halk hikayelerinde ise duyguların en üst seviyeye çıktığı bölümlerde hikayeci sazla söylemeyi tercih etmektedir. Bunu da ezgi ile söylediğinden zamanla türkü haline gelmektedir. (Kaya, 2014, s. 126).

Türküler ezgileri bakımından “usullü türküler” ve “usulsüz türküler” olarak iki gruba ayrılmaktadır. (Dilçin, 2019, s. 290; Dizdaroğlu, 1969, s. 105; Özbek, 1981, s. 67; Yakıcı, 2013, s. 281; Yardımcı, 2017, s. 89). Usullü türküler ve usulsüz türküler, Türk halk müziğinde iki farklı tür türküdür. Usullü türküler, bir ritim ve bir usul üzerine inşa edilmiş şarkılardır. Bu tür türküler genellikle dans edilmek için tasarlanmıştır ve ritim duygusu çok önemlidir. Örneğin, bağlamaya, kemençeye, darbukaya gibi çalgılar kullanılır. Usullü türküler genellikle aşk, sevdâ, yurtseverlik, doğa gibi konuları içermektedir.

Usulsüz türküler ise bir ritim veya usul üzerine inşa edilmeyen şarkılardır. Bu tür türküler genellikle duygusal ve melankolik bir ton ile söylenir ve genellikle ayrılık, yalnızlık, ölüm gibi konuları içermektedir. Bu tür türküler genellikle daha yalın bir dil ile söylenir ve sadece birkaç çalgı ile söylenir, örneğin saz, ney, kaval gibi.

Her iki tür türküde de Türk halk müziğinin karakteristik melodileri, armonileri ve ritimleri yer alır. Her ikisi de Türk halk müziğinin kültürel mirasının bir parçasıdır ve hala popüler olarak kabul edilmektedir (Öztelli, 2002, s. 31).

Bu türküllere icra edildikleri bölge ve şehirlere göre “*Bozlak, Çukurova, Divan, Maya, Müstezat, Türkmani*” (Yakıcı, 2013, s. 281-282), “*Aydos*” (Özbek, 1994, s. 67), “*Avas, Dağbaşı, Elezber, Garip, Gerali, Gurbet havası, İbrahimi, Kalenderi, Nevruzi, Tatyay, Yolhavası*” (Kaya, 2014, s. 263-264) gibi isimler verilmektedir. Uzun havaların isimleri konularına, okuyuş tarzlarına, aşiret ve oymak adlarına, hikâye adlarına, yöreye ve ilk yaratıcısının ismine göre adlandırılır. Uzun havaların birbirinden ayrımı ise “ağız denilen mahallî üslupla” belirginleşir (Özbek, 198, s. 67).

1.4.3. Yapılarına Göre Türküler

Türk halk müziği alanında, türküler genellikle farklı yapılarına göre de sınıflandırılabilir. Örneğin:

Tekke Türküleri: Tekke türküleri, derviş tarikatları tarafından söylenen ve genellikle mâni, ilahi, semai gibi türlerde yazılmış türkülerdir. Bu türkülerin yapısı, uzun ve yavaş ezgilerle söylenir.

Ağıt Türküleri: Ağıt türküleri, ölüm, acı, yitirilen sevgiler gibi konuları anlatan, genellikle hüznü ve melankolik bir hava yaratan türkülerdir. Bu türkülerin yapısı, uzun ve yavaş ezgilerle söylenir.

Oyun Havaları: Oyun havaları, dans ve eğlence için söylenen türkülerdir. Bu türkülerin yapısı, hızlı ve enerjik ezgilerle söylenir.

Şarkı Türküleri: Şarkı türküleri, genellikle aşk, sevgi, arzu gibi duygusal konuları anlatan türkülerdir. Bu türkülerin yapısı, melodik ve romantik ezgilerle söylenir (Özbek, 1994, s. 69-70).

1.5. Sivas İlinin Tarihi ve Coğrafi Özellikleri

Sivas, Orta Anadolu bölgesinde yer alan bir ilimizdir. Sivas, Türkiye'nin önemli tarihi ve kültürel merkezlerinden biridir. Sivas, Anadolu Selçuklu, Beylikler, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde önemli bir merkez olarak kabul edilir.

Sivas'ın coğrafi olarak, Orta Anadolu bölgesinde yer alması, ilin iklimi ve bitki örtüsü açısından çeşitlilik gösterir. Sivas, karasal ve kurak bir iklime sahiptir. Yıllık ortalama yağış miktarı azdır. İlin bitki örtüsünün önemli bir bölümü, çalılıklar ve kızılçam ormanlarıdır.

Sivas'ın tarihi açısından önemli yerler arasında, Sivas Ulu Camii, Kumbetler, Sivas Kalesi, Divriği Ulu Camii, Zara Kalesi ve Sivas Medresesi gibi yerler bulunur. Sivas, Türkiye'nin tarihi ve kültürel zenginliğini yansıtan bir ilimizdir. (2015, tr.m.wikipedia.org).

1.6. Sivas İlinin Kültürel Yapısı

Sivas, Türkiye'nin önemli tarihi ve kültürel merkezlerinden biridir. Sivas ilinin kültürel yapısı, Anadolu Selçuklu, Beylikler, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde oluşmuştur. Bu dönemlerde Sivas, önemli bir ticaret, kültür ve sanat merkezi olarak kabul edilir.

Sivas ilinin kültürel yapısı, özellikle Osmanlı döneminde inşa edilen tarihi yapıları, medreseler, camiler ve kütüphanelerle zenginleşmiştir. Sivas, Türk-İslam medeniyetinin önemli merkezlerinden biridir.

Sivas ilinin kültürel yapısı, aynı zamanda önemli bir sanat ve müzik merkezi olarak da bilinir. Sivas ilinde, özellikle saz, kemeçe ve ney gibi enstrümanlarla söylenen halk müziği yaygındır. Sivas halk müziği, yerel ezgileri, sözleri ve saz şairleriyle özgündür.

Sivas ilinin kültürel yapısı, aynı zamanda yerel el sanatları, yöresel yemekleri, giysi ve kullanılan malzemelerle özgündür. Sivas ilinin kültürel yapısı, Türkiye'nin tarihi ve kültürel zenginliğinin önemli bir parçasıdır. (Gökbel, 2004, s. 540)

1.7. Sivas İlinde Müzik Kültürü

Sivas ilinde, özellikle saz, kemeçe ve ney gibi enstrümanlarla söylenen halk müziği yaygındır. Sivas halk müziği, yerel ezgileri, sözleri ve saz şairleriyle özgündür. Bu ezgiler arasında; Hicaz, Rast, Huzzam, Buzuk, Uşak ezgileri yer alır.

Sivas halk müziği, aynı zamanda oyun havaları, ağıtlar, şarkılar, koşma türküleri gibi farklı türlerde de söylenir. Sivas halk müziği, genellikle dans ve eğlence için söylenir. Ancak aynı zamanda, aşk, sevgi, arzu gibi duygusal konuları anlatan türkülerde de kullanılır.

Sivas ilinde, halk müziği konusunda önemli saz şairleri ve müzisyenler yetişmiştir. Bu şairler ve müzisyenler, halk müziğini canlı tutmaya ve geliştirmeye devam etmektedir. Sivas ilinde hala düzenlenen halk müziği festival ve etkinlikleri bulunmaktadır. Bu etkinlikler, halk müziğinin korunması ve yayılması için önemlidir. (<http://www.sivaskulturenvanteri.com>).

Âşıklar ve Ozanlar şehri olarak bilinen Sivas, 2021 yılında UNESCO Müzik Şehri unvanını almıştır. Sivas Belediyesi, hazırlamış olduğu başvuru aşamasında akademisyenler ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte “Gelenekten Geleceğe Sivas’ta Müzik” adlı kitap hazırladı. Yaklaşık 6 altı aylık yoğun bir emekle hazırlanan dosya için alanında uzman ekiplerden oluşan çalışma grubu ve danışma kurulu oluşturuldu. Sivas için müzik alanında yapılmış olan başvuru, hem âşık ve ozanlar şehri olarak bilinen kentin geçmişe dayanan geleneksel repertuarındaki türkü sayısı hem de Âşık Veysel gibi yetiştirmiş olduğu değerleri ile ön plana çıkmaktaydı. Aynı zamanda müzik enstrümanı yapımı ve kurumsal anlamda koro ve cemiyetlerin çeşitliliği de ele alınarak, başvuru süreci başlatılmış oldu ve 2021 yılında UNESCO Müzik Şehri unvanını almayı hak kazandı (Çelik ve Tuncer, 2022: 116). Bununla birlikte

Sivas’ın Zara İlçesi’nin Sucak Köyü’nde dünyaya gelen ve Sivas’ın en önde gelen türkü temsilcilerinden Kubilay Dökmetaş, Sivas Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları tarafından 2017 yılında basılan ve yazarlığını İhsan Öztürk, Salih Turhan, Ahmet Turan Şan ve Uğur Kaya ile birlikte yaptığı üç ciltlik “Sivas Türküleri ve Oyun Havaları” başlıklı kitabını yayınlamıştır (Doğan, İlgar ve Çelik, 2022: 123). Kubilay Dökmetaş Zaralı Halil Söyler’e ve Zara yöresine ait birçok halayı, türküyü ve uzun havayı TRT repertuarına kazandırmıştır. Âşıklık geleneğini yakından takip eden Dökmetaş, geleneğin yöre içerisindeki önemli isimlerinden birisi olan Sivas Divriği’li Âşık Ummânî’den şiirler ve türküler derlemiştir. Yaptığı derlemeler esnasında oldukça büyük bir emek sarfederek bu çalışmalara çokça vakit ayıran sanatçı, pek çok kırık havayı, uzun havayı ve oyun havasını kayıt altına alarak unutulmaktan kurtarmış ve ölümsüzleştirmiştir (Doğan, İlgar ve Çelik, 2022: 132).

1.8. Sivas’ta Göç, Ayrılık, Ölüm ve Sevda Üzerine Yakılmış Türküler

Sivas Türk halk müziğinde sevda ve ayrılık teması çok yaygın olarak işlenir. Sevda ve ayrılık duyguları genellikle melankolik, hüznü ve duygusal bir tonla anlatılır. Bu tür şarkılar genellikle yalnız veya kaybolan bir sevginin hikayesini anlatır.

Ayrılık şarkıları genellikle göç veya yurt dışına gitmek zorunda kalan insanların hikayelerini anlatır. Bu şarkılar genellikle yalnızlık, özlem ve hasret duygularını içermektedir. Sevda şarkıları ise genellikle aşkın güçlü ve sıcak duygularını anlatır. Bu

tür şarkılar genellikle aşkın zorluklarını ve zorlukların üstesinden gelmeye çalışan birçok insanın hikayesini anlatır.

Sivas Türk halk müziğinde, sevda ve ayrılık temaları genellikle melodik, duygusal ve yalın bir dil ile anlatılır. Bu tür şarkılar çok sayıda sanatçı tarafından yazılmış ve söylenmiştir ve hala popüler olarak kabul edilmektedir.

1.9. Sivas Müziğinde İcrada Kullanılan Çalgılar

Sivas Türk halk müziğinde kullanılan çalgılar arasında bağlama, kemençe, ney, kaval, zurna, kanun, darbuka, tambur gibi çalgılar yer almaktadır.

Bağlama, Sivas Türk halk müziğinin en önemli çalgılarından biridir ve genellikle melodilerin çalındığı çalgı olarak kullanılır. Kemençe, Sivas halk müziğinde genellikle ağıt ve hikayelerin anlatıldığı çalgı olarak kullanılır. Ney, duygusal ve hüzünlü melodilerin çalındığı çalgıdır. Kaval, genellikle coşkulu ve hareketli melodilerin çalındığı çalgıdır. Zurna, genellikle dans ve etkinliklerde kullanılan çalgıdır. Kanun, genellikle armoni veren çalgı olarak kullanılır. Darbuka ve tambur, genellikle ritim ve tempo sağlamak için kullanılan çalgılardır.

2. TRT REPERTUVARINDA BULUNAN SİVAS TÜRKÜLERİ

EZGİ ADI	BENİM ADIM DERTLİ DOLAP
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muslüm Sümbül
DERLEYEN	Nida Tüfekçi /Yücel Paşmakçı

EZGİ ADI	GİTME YARİM UZAĞA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Turan Hürkardeş
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	İNSAN KISIM,KISIM YER DAMAR DAMAR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Delice
DERLEYEN	TRT Ankara Rad.THM Md.

İnsanoğlunun mutluluğunu perçinleyen unsurlar; sosyal, ekonomik ve biyolojik ihtiyaçlarının giderilebilmesidir. Bu bağlamda giyim ve beslenme ihtiyaçlarının karşılanması için maddi bir gelire ihtiyacı vardır. Hele tarıma ve hayvancılığa dayalı üretim biçiminin hâkim olduğu yerlerde, insanoğlunun ya besi hayvanlarına sahip olması veya ekim ve biçim yapabileceği bir tarlasının bulunması gerekir.

İşte, Sivas'ın köylerinden birinde yaşayan Hüseyin'in böyle bir imkânı yoktur. Köyünde çalışır çabalar. Geçimini bir türlü karşılayamaz. Sivas bölgesi desen, topraklarının ancak altıda biri ekilebilir durumdadır. Gerisi tarım dışı olanlar olup tarıma müsait olmayan topraklardan meydana gelmiştir. Besi hayvancılığına müsait olan bölgede, Hüseyin'inin besi hayvanı alacak ne parası vardır, nede pulu.

Sivas ilinde; geçimi temin etmek hiç te kolay değildir. Hüseyin, Sivas ilinin yerli Türkmen ailelerinden birine mensuptur. Saftır. Hele Sivas'ı da hiç tanımaz, bilmez.

Bölgedeki ilk yerleşim yerlerinin, günümüzden 7500 yıl önce bakır çağında kurulduğu bilinmektedir. İ.Ö. 2000'li yılların ortalarında Hattiler'in yurdu olan bu topraklar arasında yer alan Sivas, İ.Ö. 17. yüzyılda da Eski Hitit Devletine bağlıydı. Bölge daha sonra Kimmerler ve İskitlerin saldırısına uğradı. İ.Ö. 6. yüzyılda Lidyalılarla anlaşma yapan Medler'in egemenliği, sonrasında, Persler'in yönetimine bağlı Kapadokya Satraplığı'nın sınırları içinde görülür. Büyük İskender egemenliği, daha sonra Pontos Krallığı dönemi, II. Dikran'ın yönetimindeki yöre, İ.S. 17'de Roma

İmparatorluğu'na bağlanır. Bir süre Partların arasında el değıştirir. 11. yüzyılda Bizans hâkimiyetinde olan bölgenin, 1071 'den sonra, doğu kesimi Mencükler, öteki kesimlerini de Danişmentler tarafından yönetilir.

12. yüzyılda Anadolu Selçuklu Devletinin egemenliğine giren Sivas İlhanlı, Eretna Beyliği, Kadı Burhaneddin dönemi, Moğol istilâsı, 15. yüzyılda ise Osmanlı topraklarına katılır. Anadolu'nun istilasında ulusal direnişin ilk adımlarının atıldığı kentlerimizden birisi olarak ta bilinmektedir.

Halkın önemli geçim kaynağı hayvancılık olup bu üretime dayalı olarak kısmi üretim ve imalat yerleri de mevcuttur. Ayrıca bitkisel ürünlerde, yani tarım ikinci geçim kaynağıdır. İlin topraklarının başlangıçta da açıklandığımız gibi ancak altıda biri ekilebilir alanlardan ibarettir. İşte ekonomik göstergelerin böyle olduğu, Sivas ilinden yurdun sanayi ve iş alanlarının bol olduğu kentlere göç mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Yeraltı kaynaklarında oldukça zengin olması, iş imkânlarının yaratılma-sına cevap verecek durumda değildir. Orta ölçekli bir sanayileş ise halkın çalışma imkânlarına karşılık verecek

İlin; geleneksel el sanatları dokumacılık, bakırcılık, çubukçuluk ve bıçakçılıktır. Halı ve kilim dokumacılığının geçmişi Selçuklulara kadar uzanmaktadır.

İl; Kızılırmak vadisini kuzey kesiminde, Tavra suyunun iki kıyısında gelişmiştir. Anadolu'nun, önemli ulaşım ve ticaret merkezlerinin kesişme notlarındaki bir coğrafi bölgede bulunmaktadır.

Sivas ilinde, çifti-çubuğu ekilebilir tarlası ve besi hayvanlarından yoksun bir köylünün yaşam standartları ne olabilir. Vatandaş aile geçimini sağlamak için gurbet gurbet, diyar diyar göç etmek zorunda kalacaktır.

“İnsan Kısım Kısım, Yer Damar Damar” türküsünün hikâyesi de, Sivashlı Hüseyin'in gurbet ele, İstanbul'a gitmesiyle şekillenmeye başlar. Ve öykümüzde anlatacağımız bir dörtlük devamı ile mecrasına girer.

Ne haldeyim ola gözün süzenler
Ne olur Suna boylum gör beni beni
Eşinden ayrılıp yaşlı gezenler
Her sabah her akşam der beni beni.

Der ya! İnsan eşinden ayrılır da “Vay beni beni” diye yakınmaz mı? Döğünüp yakınmakla kalmaz insan, az buçuk şairliği, âşıklığı varsa; saza söze döker içini. Tıpkı Hüseyin gibi...

Dedik ya; Hüseyin, köylü, garip bir köylü çocuğu. Sivas köylerinden birinde doğmuş. Askere gidene dek hiç ayrılmamış köyünden. Ne zaman ki askerliğini yapmış dönmüş köye, anası çekmiş dizinin dibine. “Bak oğul, gayrı zamanıdır; seni everelim. Tez zamanda torun ver bana. Evimiz şenlensin” demiş. Ana sözü atasözü. Ne desin Hüseyin. Bulmuş dengince birini, evermiş Hüseyin’i. İyi ama geçim zor. Şu kapı senin, bu kapı benim. Irgatlık, tutmaklık karın doyurmuyor ki. Üç günlük yiyecek çıkıyor sonrası yok. Bir gün anasına “Bak ana ikiydik üç olduk. Yakında dört olacağız. Bu geçim geçim değil, bir şeyler yapmak gerek. Ben gurbete çıkıp iş tutmak istiyorum. Üç-beş kuruş biriktirir de, birkaç dönüm tarla edinirsek, bir güvencemiz olur. Eker biçer, geçinir gideriz.” Anası “hık-mık” etmiş ilkin, bakmış ki Hüseyin kafasına takmış bir kere. “Yolun açık olsun oğul. Sağlıkla git, sağlıkla gel” demiş.

Hüseyin anasıyla, karısıyla vedalaşıp, tutmuş gurbetin yolunu. Şurası senin, burası benim derken, varıp İstanbul’a ulaşmış. Ulaşmış ya, ha deyince iş bulamamış. Ekmek aslanın ağzında... Sokaklar işsiz dolu. Bir hemşerisinin kaldığı hana yerleşmiş Hüseyin. Handakilerin çoğu gurbetçi ve çoğu işsiz... Hazırdan yiyorlar. İlkin ufak tefek işler bulmuş Hüseyin. Boğaz tokluğuna çalışıyor neredeyse. Elinde avucunda bir şey kalmıyor. Bir dolu iş değiştirdikten sonra, bir fabrikaya girmiş işçi olarak, bir gün, bir ay, beş ay. Değişen bir şey yok. Hüseyin üç kuruş biriktirip bir yana atmaktan öte, geçim sıkıntısına düşmüş bir de. Sıla özlemi bir yandan, geçim derdi bir yandan. Bir de yalnızlık sarmış ki duygularını Eh! Milyonluk bir kent; bir tek de Hüseyin. Yollar ve sokakta insan seli, insanlar şen, insanlar şakrak. Bir tek Hüseyin garip... Boynu bükük Hüseyin, arada bir mektup yazıyor köyüne. Bir iki satırda onlardan geliyor. Ama yetmiyor ki! Geçim bir yandan, sıla özlemi bir yandan. Bir de on dönümlük tarla var ki gönlünde. Şöyle güzelinden, sulusundan, taşı eksen bitirir cinsinden. Sözü öz, karma

karışık Hüseyin'in kafası. Bir dalıyor kayboluyor. Gidiyor köyüne, elleri dolu dolu, anası karısı, hısım akrabası bir güzel karşılıyor. Sarmaş dolaş. Giysilik kumaşlar, pabuçları urbalar. Tarlalardan, tarla beğeniyor. On dönem. Ama tarla! Taşı eksen bitirir cinsinden. Kolları sıvıyor. Bir ekin ekıyor. Bir ekin ki, o yörede görülmemiş. Boy dersin insan kaybolur içinde. Başaklar koca koca. Bir gün, bir iştahlı ki, gören maşallah demeden geçmiyor. Çok yoruluyor Hüseyin. Ter alınından şıpır şıpır damlıyor. Ama olsun. Emek olmadan yemek olmaz. Böyle demiş atalarımız. Olsun! Ter olsun. Ter iyidir. Ter malı helal kılar “Ter... Ter” diye inlerken Hüseyin, bir eli de otomatik dokuma aracının kolunda bir ileri bir geri gidip gelmekte. Birden öylesine “ter” diye bağırır ki, yanından bir el uzanır, Hüseyin'in omzuna: “Ne o Hüseyin gardaş hasta mısın? Kendi kendine konuşup duruyorsun. Hem, hiç bu kadar terlemezdin çalışırken. Bir şeyin mi var?”

Hüseyin uyanır birden “Şey, bir şeyim yok be bacı. Memleketi, düşünüyordumda.” Gün oğün! Saat o saat. Artık Hüseyin'de bir dost edinmiştir. Milyonluk kentte yalnız değildir artık. Derdini anlatacağı, yardım, anlayış göreceği bir dostu olmuştur Hüseyin'in de. Bir dost ki, tertemiz, iyi, doğru, çalışkan, bir dost, sıcaklık veriyor insana. Yanında huzurlu oluyor insan. Leb demeden leblebiyi anlayıp, elini uzatıyor Hüseyin'e...

Gün günü ay ayı eskitiyor. Geçen her günle dostlukları dahada pekişiyor Hüseyin'le komşu makinede çalışan işçi kadının dostluğu öylesine geliyor ki, gün geliyor Hüseyin onsuz, o Hüseyin siz olamayacağını anlıyor. Uzun sözün kısası, evleniyorlar. İyi ama Hüseyin evli zaten... Köyünde bekleyeni var. Ama gönül ferman dinler mi? Yoksa Hüseyin aradığını bulduğu için mi başka şeyi düşünemedi? Orası bilinmez. Bir de şu var ki köyünde evlenirken hiçbir tercihi olmamıştı Hüseyin'in. Yani “şu kız mı, bu kız mı” denmemişti. “Dengi dengine” demişti anası, o kadar. Hiç tanımadığı huyunu suyunu bilmediği biriyle evlendirilmişti Hüseyin. Bütün bunları bir yana itmiş miydi? Anasından, köyünden kopmuş muydu Hüseyin? İşte orasını bilmiyoruz. Eğer köyünden anasından kopsa, öyküsünü sunduğumuz türkü olmayacaktı bugün.

Anasını, karısını, köyünü bir bir anlatmış Hüseyin Suna'ya. Suna'da hiçbir şey olmaz dememiş. “Senin köyün benim köyüm. Senin anan, benim anam sayılır. Karınla da bacı kardeş gibi geçinip gideriz. Köyün şartları desen, seninle olduktan

sonra her güçlüğü yenerim ben” demiş. Devir eski devir. “Sen resmen evlisin. Bir daha evlenemezsin, yasaktır” diyen yok.

Sırt sırta bir süre daha çalışıp, köye dönmüşler. Dönmüşler ya, Suna İstanbul kızı. Ne de olsa konuşması, giyinişi, davranışı değişik. Kendisi iyi hoş! Öyle kendini beğenmiş cinsinden değil. Zaten öyle olsa, kalkar alıştığı çevreyi bırakıp, köyün şartlarına razı olur muydu? Olurdu ya da olmazdı! Sorun o değil. Asıl sorun, kentte doğmuş, büyümüş kızın, köy şartlarına tez zamanda uyamaması. Almış ortalığı bir dedikodu: “Hüseyin’in İstanbullu avradı çarşaf giymiyor. Hüseyin’in avradı ite, köpek diyor. Hüseyin’in avradı aşağı, Hüseyin’in avradı yukarı... Bir iki olsa, neyse ne! Gün yok ki yeni bir dedikodu gelmesin Hüseyin’in kulağına.

Doluya koymuş almamış, boşa koymuş dolmamış. İnsan çeşittir demiş. Kısım kısım demiş. Her insan doğduğu, büyüdüğü yerin şartlarıyla oluşur demiş. Ama dinleyen kim? Her önüne gelen veryansın ediyor Hüseyin’in İstanbul lu karısına Hüseyin ise duygulu bir insan. Sanatçı yanı da var biraz. Sazı dinlenir, sözü sohbeti yerinde. Ama ne etmişse alamamış dedikoduların önünü. Uykuları kaçır olmuş. Hayal meyal düşlerle uyanır olmuş. Uyanmak için, uyumak gerek. Uyuyamıyor ki Hüseyin. Giriyor yatağa, çıkıyor yataktan. Kirpik kirpiğe değmiyor. Hayal mi, düş mü karmakarışık duygular içinde.

“Bu böyle sürüp gitmez, bir şeyler yapmak gerek” diyor ve kararını veriyor. ”Haydi, İstanbul’a gidiyoruz.” Suna itiraz edecek oluyor: “Değmez o yolu çekmeye. Hele yaz olsun. Gidip gelmesi kolay olur” diyorsa da Hüseyin kararlı. Artık bu huzursuzluğa bir son verecek. Kalkıp düşüyorlar yola. İlçeye gelip, biniyorlar trene. İkinci istasyona geldiklerinde, Hüseyin’in bir elinde sazı, bir elinde su testisini alıyor. Aşağı inip su doldurup geleceğini söylüyor. İniş, o iniş. İki dakika, üç dakika geçiyor Hüseyin yok. Tren usul usul hareket ediyor, yine ortaklıkta yok. Suna bir bekliyor, iki bekliyor, sarkıyor pencereden çevreyi gözetliyor, Hüseyin yok. Arka kapılardan binmiştir deyip oturuyor yerine.

Aşağıda Hüseyin, trenin hareketiyle çıkıyor gizlendiği yerden. Alıyor sazını eline. Oturuyor bir taşın üstüne. Vuruyor tellerine sazın. Vuruyor ki, kızgın, öfkeli, özlemlili. Yalvarıyor mu? bir şeylere baş mı kaldırıyor. İsyan mı ediyor. Orası meçhul!

İnsan kısım kısım, yer damar dama

Kaşların lamelif, gözlerin kamer

İnce bel üstüne olayım kemer

Yakışır güzelim, gör beni beni

Hüseyin der, İstanbul'a gideyim.

Değmen bana bu dertten öleyim

Güzelim kapına köle olayım

Müşteri bulursan ver beni beni

ve avuçlayıp yüreğini, koyuyor ortaya. Köle olup satılmaya razı. Ama ayrılmak gelmiyor içinden Hüseyin'in. Suna'yı trene bindirip İstanbul'a gönderen de kendisi. Oturup ağıdını yapan da.

Ne diyelim. Diyeceğim şu; kara tren almış götürmüş Suna'yı İstanbul'a. Hüseyin'de dönmüş köyüne. Dönmüş köyüne ama hali hal değil Hüseyin'in. İçine kapanmış. Kimseyle konuşmuyor. Eski neşesi bitmiş Hüseyin'in, bir tek dostu bağlaması. Çekiyor döşüne, çalıyor, söylüyor. O kadar. Günde özlem dolu, sevgi dolu bir kucak türkü kalıyor Hüseyin'in gönlünden de eriyip akıyor. Dünyası kararıyor. O artık eski Hüseyin değil. Bir düş, bir hayal dünyasında yaşıyor. Kime ne diyeceğini, kime ne söyleyeceğini de bilmiyor. Günden, güne bir mum gibi yanıp eriyor. Çok geçmeden yataklara düşüyor. Hasretin ateşi, içinde bir alev olup yanıyor. Şansına mı? talihine mi?, Kaderine mi? yansın. O da bilmez bu halın ne hal olduğunu. O da bilmez bu dertlerin ne dert olduğunu. O'da hiçbir şeyi zaten, doğuştan bilmez. Bilmeden de yok olup gider.

Bir sevda. Bir dert. Bir çıkmaz. Böylece noktalanır. Türküsü ve öyküsü dilden dile gönülden gönüle dolaşır. "İnsan Kısım Kısım Yer Damar Damar" adıyla da bir Sivas türküsü. Bir hasret türküsü. Bir garip türküsü oluşur. (Öztürk vd., 2017, s. 377).

EZGİ ADI	DİYAR DİYAR GEZDİM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Coşkun
DERLEYEN	Yıldıray Çınar

EZGİ ADI	KAHPE FELEK ŞAŞIRTTI YOLUMU
YÖRESİ	SİVAS / Divrigi

KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstunes
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GELDİ GEÇTİ GÜZELLERİN KERVANI
YÖRESİ	SİVAS/Hafik/Aktaş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Haydar Tatlısu/Hamza Başyurt
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	BUNDAN SONRA BEN O YARE KÜSKÜNÜM
YÖRESİ	SİVAS / Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	SUYA GİDEN BACILAR
YÖRESİ	SİVAS/Suşehri
KAYNAK KİŞİSİ	Osman Çağlayan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	YÜRÜ YALAN DÜNYA SENDEN USANDIM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	İhsan Öztürk
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	BOŞ GİTME KÖYÜNE EY BAD-I SABA
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	KARA KOYUN AK KOYUN
YÖRESİ	SİVAS/Ulaş
KAYNAK KİŞİSİ	Fikriye Doğuyurt
DERLEYEN	Arif Meşhur

EZGİ ADI	KALEDEN İNDİM ANCAK
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Osman Şan
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	YAKIŞIR ALLAR SANA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	AKIL GEL BERİ GELBERİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık İsmail Nar
DERLEYEN	TRT Ankara Rad. THM Md.

EZGİ ADI	SEN TABİBSİN SARAMAZSIN YARAMI
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Can Etili

EZGİ ADI	MERDİVEN ÜSTÜNDEYİM
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Sait Ateş
DERLEYEN	Mustafa Özgül

EZGİ ADI	AY DOĞDU BATMADI MI
YÖRESİ	SİVAS/Hafık/Çınarlı Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Bekir Topuz
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	DAMA ÇIKMA ÜŞÜRSÜN
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	İsmail Nar
DERLEYEN	Can Etili

EZGİ ADI	KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
YÖRESİ	SİVAS/Suşehri
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet Ali şimşek
DERLEYEN	Hüsnü Aydoğdu

EZGİ ADI	SEN BİR CEYLANOLSAN BENDE BİR AVCI
YÖRESİ	SİVAS / Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	SALINI SALINI GELEN EFENDİM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	KOÇLARI VURDUM DEREYE
YÖRESİ	SİVAS/Ulaş
KAYNAK KİŞİSİ	Fikriye Meşhur
DERLEYEN	Arif Meşhur

EZGİ ADI	YAYLADAN GELİRİM YÜKÜM ÜZÜMDÜR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Hasan Irmak
DERLEYEN	Yücel Paşmakçı

EZGİ ADI	KOYUN SENİ GÜDE GÜDE GETİRDİM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BİCO'YUN ELLERİNDE
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Şarkışla'lı Mehmet
DERLEYEN	Ankara Devlet Konservatuarı

EZGİ ADI	GÂH ÇIKARIM GÖK YÜZÜNE
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Talip Özkan

EZGİ ADI	KIRAT BUDAĞLARI AŞMALI BUGÜN
YÖRESİ	SİVAS / Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali Kızıltuğ
DERLEYEN	TRT İstanbul Rad.THM Md.

EZGİ ADI	EKİNLER DESTE DESTE
YÖRESİ	SİVAS / Hafik / Yarhisar Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Nadiye Türkoğlu / Ünzile Bilim
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	TİRENİN PAFTALARI
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Mediha Yılmaz/Durdu Keleş
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	GELHA GÖNÜL HAVALANMA
YÖRESİ	SİVAS / Şarkışka
KAYNAK KİŞİSİ	İzzet Savaş
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	UZUN İNCE BİR YOLDAYIM
YÖRESİ	SİVAS / Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Aşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	ÇOKTAN BERİ HASİRETİN ÇEKERİM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	BAHÇENİN GEDİĞİNDEN
YÖRESİ	SİVAS/Ulaş
KAYNAK KİŞİSİ	Fikriye Meşhur
DERLEYEN	Arif Meşhur

EZGİ ADI	ŞU DERENİN UZUNU
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Filinta Niyazi
DERLEYEN	Ahmet Yamacı

EZGİ ADI	TÜRKMENKIZI BAR OYNUYOR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali İzzet Özkan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	SİYAH SAÇLARIN DA HATEM YÜZLERİN
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Feyzullah Çınar
DERLEYEN	Mehmet Özbek

EZGİ ADI	GÖNÜL NİÇİN AHVALİMİ BİLMEZSİN
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Coşkun
DERLEYEN	TRT Müzik Dai.Başk.THM Md

EZGİ ADI	GİNE GAM YÜKÜNÜN KERVANI GELDİ
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstunes
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	PANCAR PEZÜK DEĞİLMİ
YÖRESİ	SİVAS / Hafik / Yarhisar Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Nadiye Türkoğlu / Ünzile Bilim
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	EY SEVDİĞİM SANA ŞİKAYETİMVAR
YÖRESİ	SİVAS / Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	TRT Ankara Rad. THM Md.

EZGİ ADI	YÖRÜ BİRE ÇİCEKDAĞI
YÖRESİ	SİVAS / Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali İzzet Özkan
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	GEL SENİNLE DANIŞALIM SEVDİĞİM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Durmuş Çetinkaya
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	AĞLAYALIM ATATÜRK'E
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Aşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Plak'tan yazıldı

EZGİ ADI	ÇAKTILAR ÇAKMAK TAŞINI
YÖRESİ	SİVAS/Ulaş
KAYNAK KİŞİSİ	Fikriye Doğuyurt
DERLEYEN	Arif Meşhur

EZGİ ADI	İREYHAN EKER MİSİN
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KIR ATA VURDUM KAŞAĞI
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BACANIZDA OT MUYDUM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Satı Göktaş
DERLEYEN	Leyla Göktaş

EZGİ ADI	SABAH OLDU ŞAVKIN BATMAZ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Plak'tan yazıldı

EZGİ ADI	GİNE DERTLİ DERTLİ İNİLİYORSUN
YÖRESİ	SİVAS / Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Mahmut Erdal
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	KALENİN BAŞINDA EKERLER DARI (TEMİRAĞA)
YÖRESİ	SİVAS / İmranlı
KAYNAK KİŞİSİ	Bebek İsmail
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	KALK GİDELİM DELİ GÖNÜL
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Kaya Güven

EZGİ ADI	YİĞİTLER SİLKİNİP ATA BİNİNCE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	HAVA BULANIYOR GAR MI YAĞACAK
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Döne Arı/Medine Köseoğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	AŞAĞIDAN ACI POYRAZ ACILAR
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Kaleköy
KAYNAK KİŞİSİ	Medine Köseoğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	ÇALI KOYDUM OCAĞA
YÖRESİ	SİVAS/Ulaş
KAYNAK KİŞİSİ	Fikriye Meşhur
DERLEYEN	Arif Meşhur

EZGİ ADI	BENİ ŞAD ETMEDİ BU ÇARKI FELEK
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KEKLİĞİDİM VURDULAR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GİDEN AY DUTULUR MU (LEYLA'LAR YAYLALAR)
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Satı Göktaş
DERLEYEN	Leyla Göktaş

EZGİ ADI	HARMANA ÇIKTIM DA KOYUNLAR KUZU
YÖRESİ	SİVAS /Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Hasan Irmak
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	ULU TANRI SENİ ÖVMÜŞ YARATMIŞ
YÖRESİ	SİVAS / Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstunes
DERLEYEN	Nida Tüfekci

EZGİ ADI	SABAHTAN ERKENDEN GELMİŞ ÇEŞMEYE
YÖRESİ	SİVAS/İmranlı
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet Ali Torun
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	DELİ GÖNÜL FERYAT ETME BOŞUNA
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Banttın Yazıldı

EZGİ ADI	KEKLİK İDİM VURDULAR
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Satıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ANLATMAM DERDİMİ DERTSİZ İNSANA
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	ÜGRÜNÜ ÜGRÜNÜ GELİRDEREDEN (BEDİR)
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Kaleköy
KAYNAK KİŞİSİ	Medine Köseoğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

Sivas'ın Şarkışla ilçesinde yaşamış olan ve derleme yaptığımız tarihte (08.09.1993) yaklaşık 97 yaşında olan Ömer Poyraz, kendisinden yaşça küçük olan Bedriye'ye (halk arasında Bedir) âşık olur. Ömer'in maddî açıdan herhangi bir sıkıntısı yoktur. Bedir'in ailesi ise fakirdir.

Bedir'in babası askerde bir arkadaşı ile sözleşir ve Bedir henüz doğmadan onu arkadaşının oğlu ile beşik kertmesi yapar. Bedir 13-14 yaşlarına geldiği zaman Ömer'e âşık olur. Ömer'in babası törelere bağlı bir kişi olduğu için beşik kertmesi olan Bedir'e düdür olmaz.

Bu durum karşısında Bedir'i beşik kertmesi olduğu delikanlı ile nişanlarlar. İki sevgili -Ömer ile Bedir - kaçmaya karar verirler ancak başaramazlar. Bedir nişanlısıyla evlenmek zorunda kalır. Oğlan Bedir'in Ömer'i sevdiğini bilmektedir. Bu sebeple kıza hiç içi ılımasa da avrat etmek zorunda kalır.

Bedir'in evli olduğu bu zaman zarfında, Ömer ile Haydarlı çeşmesinde sabah namazı vakitlerinde gizli saklı buluşur ve görüşürler. Bu esnada Ömer hâlâ bekârdır.

Bu durumu bilen koca Bedir'i kendi isteğiyle boşar. Bedir Ömer ile evlenme rüyaları görsün Ömer'in babası; “kız iken almadığımız Bedir'i dul iken istemeyiz” diyerek evlenmelerine mani olur.

Ömer ile Bedir arasında karşılıklı intizarlar olur. Ömer ile evlenemeyen Bedir sırf -ona yakın olabilmek, onu görebilmek için Ömer'e komşu Kral adında biriyle evlenir. Ondan Cemil adında bir oğlu da olur. Ancak Bedir bu ayrılığa daha fazla dayanamayarak hastalanır ve genç denebilecek bir yaşta ölür. Ölmeden önce yanındakilere oğlunuz olursa adını Ömer, kızınız olursa adını Bedir koyun diye vasiyet eder.

Bu güzel aşkı dile getiren ve Ömer tarafından yakılan bu türkü yaklaşık 1915'lerde söylenmiştir. Dilden dile gönülden gönüle akarak günümüze kadar ulaşmıştır. Bu hikâye senaryolaştırılarak TRT televizyonunda film olarak da gösterilmiştir (Bekki, 2004, s. 139).

EZGİ ADI	KERPİÇ DUVAR YAN UÇTU
YÖRESİ	SİVAS/Ulaş
KAYNAK KİŞİSİ	Fikriye Meşhur
DERLEYEN	Arif Meşhur

EZGİ ADI	BİCO NERDEN GELİYON
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Şarkışla'lı Mehmet
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	SU BULANIK İÇİLMEZ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Filinta Niyazi
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GALDIRMA KOLLARIN DURSUN BOYNUMDA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Satı Göktaş
DERLEYEN	Leyla Göktaş

EZGİ ADI	ERZURUM OVALARI(SEKSEN ÖRÜK)
YÖRESİ	SİVAS/Acıyurt Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Pehlül Selam/T.Selam/R. Çınar
DERLEYEN	Uğur Kaya

EZGİ ADI	KATI HAVADAN UÇARSIN
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstunes
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ANAM BENİ SOĞUK SUYA YOLLADI
YÖRESİ	SİVAS/İmranlı
KAYNAK KİŞİSİ	İsmail Kılıç
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ARPALAR ORAK OLDU
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Acıyurt Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Behlül Selam/T.Selam/R. Çınar
DERLEYEN	Uğur Kaya

EZGİ ADI	MECNUN'UM LEYLA'MI GÖRDÜM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BİR ULU AĞAÇTAN BİR YAPRAK DÜŞSE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	AMAN NAZELİM NAZELİM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Kaleköy
KAYNAK KİŞİSİ	Medine Köseoğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	OY DERELER DERELER
YÖRESİ	SİVAS/Ulaş
KAYNAK KİŞİSİ	Fikriye Meşhur
DERLEYEN	Arif Meşhur

EZGİ ADI	KAYA DİBİ KAR İMİŞ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	SARI KAVUNUN YILI
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Musa Çeken
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GELMİŞ İKEN BİR HABERCİK SORAYIM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Sultan
DERLEYEN	Turan Engin

EZGİ ADI	KAR YAGAR BARDAN BARDAN
YÖRESİ	SİVAS / Bostankaya
KAYNAK KİŞİSİ	Remziye Akkaplan
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	OSANDIM SENİN ELİNDEN
YÖRESİ	SİVAS / Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Mahmut Erdal
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	HEY GÖZELLER GÖZELLER
YÖRESİ	SİVAS/İmranlı
KAYNAK KİŞİSİ	Dursun Şahin
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GAYALAR GÖLGELENDİ
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Acıyurt Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Behlül Selam/T.Selam/R. Çınar
DERLEYEN	Uğur Kaya

EZGİ ADI	ÇİĞDEM DER Kİ BEN ELÂYIM
YÖRESİ	SİVAS / Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BİR KÜÇÜK DÜNYAM VAR İÇİMDE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	KAŞLARIN DEDİ BENİ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Karapınar Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Hüseyin Aslan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GELİNE BAK GELİNE
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	TÜRKMEN KIZI UN ELİYOR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	PINARDAN DUDU GEÇTİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BİR CEYLAN BAHÇEYE GÖTÜRDÜ BENİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Süleyman Yıldız

EZGİ ADI	KUZU GELİR ÜTÜKTEN (ALLILAR)
YÖRESİ	SİVAS/Bostankaya
KAYNAK KİŞİSİ	Remziye Akkaplan
DERLEYEN	Necla Akben

EZGİ ADI	BENİ GÖRÜP YÜZÜN ÖTE DÖNDERME
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünses
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	YARİMİN KAŞLARI KALEM
YÖRESİ	SİVAS/İmranlı
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet Torun
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GARA TİREN GAY DA GEL
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Acıyurt Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Behlül Selam/T.Selam/R. Çınar
DERLEYEN	Uğur Kaya

EZGİ ADI	DOST DOST DİYE HAYALINA YELDİĞİM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BENİ HOR GÖRME GARDAŞIM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	GİTTİ GELİRİM DEYİ (ALLİM GUGUK DURNALAR)
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Peyik Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KALEDEN İNDİM İNİŞ
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Bekir Erbaş
DERLEYEN	Durmuş Yazıcıoğlu

EZGİ ADI	BAHÇELERDE VEZ OLUR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BİR GÜZEL ŞUHA DEDİM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KAMİL OLANLARIN BELLİDİR YERİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Hamza Başyurt
DERLEYEN	TRT İstanbul Rad.THM Md.

EZGİ ADI	DEĞİRMEN DÖRT DOLANIR
YÖRESİ	SİVAS/Bostankaya
KAYNAK KİŞİSİ	Remziye Akkaplan
DERLEYEN	Necla Akben

EZGİ ADI	SANA NASİHATİM VAR
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	MahmutErdal
DERLEYEN	YıldırayÇınar

EZGİ ADI	GİDERSEN BİZE UĞRA
YÖRESİ	SİVAS/İmranlı
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet AliTorun
DERLEYEN	AhmetYamacı

EZGİ ADI	YOL ÜSTÜNDE KARAKOL
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Akgedik Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Zeliha Şahin/Mediha Yılmaz
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	ŞU KARŞIKI KARLI DAĞLAR
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BEN GİDERSEM SAZIM SEN KALDÜNYADA
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	İZİ KAYIP KENDİ GİZLİ BİR YARE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Sivrialan Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	BİN CEFALAR ETSEN ALMAM ÜSTÜME
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Sultan
DERLEYEN	TRT İstanbul Rad.THM Md.

EZGİ ADI	YAZ GELİNCE İRENÇBERLER HERG EDER
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	EVLİYALAR MENZİLİDİR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Süleyman
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	EY BÜLBÜL-Ü ŞEYDA YİNE EFGANE Mİ GELDİN
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veli Revani
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	EVLERİ FADİMELİM
YÖRESİ	SİVAS/Bostankaya
KAYNAK KİŞİSİ	Remziye Akkaplan
DERLEYEN	Necla Akben

EZGİ ADI	YÜRÜ YÜRÜ YALAN DÜNYA
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Hasan Erdoğan
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	TÜRKMEN KIZI SÜT PİŞİRİR
YÖRESİ	SİVAS/İmranlı
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet Ali Torun
DERLEYEN	Ahmet Yamacı

EZGİ ADI	GİDİYOM GİDEMİYOM
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Hamal Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Nazife Bal/Mediha Yılmaz
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	HAVALANMA TELLİ TURNAM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

Yıldız doğmasaydı da, kervan yola koyulmasaydı... Niye doğdun sarı yıldız. Vay yıldız vay! Dert başına! Sen de sevdiklerine kavuşama emi! Senin de elin böğründe kalsın... Gözleri yolunda bekleyenin ağıt yaksın... Sebep olana ilensin. Ne gelir elden. Olan olmuş bir kere...

Devir eski. Uçaktı, trendi hak getire. Bugünkü gibi raylı sistem kurulmamış. Öte beriyi taşımak içinde doğal kaynaklardan yararlanıyor insanlar. Eğer bir çay kenarıysa, çaya atılan sallarm üstünde yapılıyor taşımacılık. Yok çölden çöleyse, at gücünden, katır gücünden yararlanıyor insanlar... Tabii develeri de unutmamak gerek. Ve olay gelip gelip türkümüze dil oluyor. Kervan, Sivas'tan koyuluyor yola... Hedef Halep... Önde kervanbaşının eşeği. Arkasında develer, atlar. Düşüyorlar yola. Geride kalanlar üzgün... Hastalık var, soygun var... Gitmek var; dönmek var... Ama ne yaparsın ki ekmek kapısı işte.

Kervancılardan biri de Veysel. Toy bir kervancı Veysel. Akli fikri de geride bıraktığı nişanlısında. Daha yeni nişanlılar. Kızın ana babası ilkin verimkar olmamış. Hık-mık etmiş. Ama, Veysel kararlı... Bir daha, bir daha istetmiş. Sevilen sayılan üç-beş emmi dayıyı salmış üstlerine. Gönüllerini etmiş. Çok geçmeden de kervan işi çıkmış. Yol ırak... Özlem kötü. Ama gitmek gerek. Hem üç-beş kuruş para kazanacak; hem de düğün için beş-on arşın birşey alacak. İyi hoş ama Veysel'in ayakları hep geri geri gidiyor, önünü gördüğü yok. Kayseri'yi tutmuşlar ki, başlamış pişmanlık..."Keşke hiç katılmasaydım kervana. Bağ bahçe işinde çalışıp, düğün masrafımı yetirirdim" der olmuş kendi kendine... Sonra da; "Ama Halep'in ipeklileri iyi olur. Üç-beş arşın alırım. Birkaç parça da halı alırsam, düğünün yarı yolu alınmış olur" deyip teselli ediyor kendini.

Günler, haftalar sürüyor yolculuk. Sonunda Halep'i tutuyor kervan. Yol yorgunluğu bir yandan; nişanlıya özlem öte yandan. Ama olsun! Dönüş kolay olur diyor.

Getirdikleri malı yıkıp, yenisini yüklemeye başlıyorlar. Bir yandan da, ufak tefek alışveriş yapıyorlar. Nişanda güzel bir hatem yüzükle, altın bir bilezik takmış nişanlısına... Ona uygun birkaç takı alıyor. Allısından, yeşillisinden de ipek kumaşlar.

Derken, dönüş başlıyor. Veysel heyecanlı... Veysel aceleci... Elinden gelse, telli turnanın kanadına sarılacak. Ver elini Sivas eli! Devesiydi, kervanıydı, atıydı, eşeğiydi... Görmüyor gözleri. Hayal kuruyor. Kuş olup Sivas'ta nişanlısının yanında oluyor. Halep'ten aldığı armağanları veriyor ona... Özlemini dillendiriyor. Yolculuğun güçlüğü anlatıyor. Sonra düşünden sıyrılıp üstüne bindiği atı dehliyor. Elinden gelse uçuracak atı... Ne var ki, atı uçursa da kervana bağımlı... Deve yürüyüşü, eşek yürüyüşü, turna uçuşu, yıldızların doğuşu... Sivas elleri... Düşlerini süslüyor Veysel'in.

Gün bir daha batıyor, yeniden çıkıyor. Güneş, kaç kez battı, kaç kez çıktı güneş bilmiyor Veysel. Bildiği tek şey Sivas'a doğru kervanı sürdükleri. Nurhak'ı geride bırakıp Sivas kokusunu getiren yeller esmeye başlayınca, biraz daha heyecanlanmış Veysel. Karakışın ayazı vız geliyor. Kervanın atını, eşeğini, devesini sırtlanmış da çekiyor gibi, hızlandıkça hızlanıyor. Dönüp arkaya baktığında, kervanı saatlerce geride bıraktığını görüyor. Yavaşlıyor, bekliyor kervanı. Sonra yeniden ara açılıyor.

Kayseri sınırını aşır "Burdan ötesi Sivas elleri" olunca bağlasan durmaz Veysel. Kervan geceyi geçirmek üzere yol üstünde konaklamış. Sabah olsun da yürüsünler. Millet derin uykuda. Veysel, Sivas nöbetinde! Sabahı ipe çekiyor. Kervanın gönüllü nöbetçisi olmuş. Dolanıp duruyor. Bir aşağı, bir yukarı. Karın, ayazın, tipinin de haddi hesabı yok. Göz gözü görmüyor. Kar diz boyu. Bir yel de esiyor ki, eh! Sivas'ın kokusunu getiriyor. Nişanlısından özlem taşıyor. Ne yapsın Veysel? Derken, bir telli turna havalanıyor yol kenarından. Bakıp kalıyor arkasından Veysel. Bakıp kalıyor ki, tüm özlemini, duygularını turnanın kanadına yıkıyor. Düşleri kendine kalıyor. Bir de sarı yıldız takılıyor gözleri; "Tan yıldızı doğmuş. Seher yıldızı doğmuş. Gün ışıyacak biraz sonra" deyip davlumbaza yönelmiş ilk.... Vurmuş turayı... Güm güm de güm! Uyandırmış herkesi... Ağzından iki cümlecik çıkmış, "Sarı yıldız, mavi yıldız" diyebilmiş. "Kalkın artık. Gün ışıyacak. Yola koyulmanın vaktidir" demiş. Deneyli kervancılar, "Tan yıldızı değil bu! Daha sabaha çok var" demişlerse de Veysel ısrarlı."Şunun şurasında Sivas'a birşey kalmadı. Boşa vakit geçirmenin anlamı yok. Bakın yıldız nasıl şavk veriyor? Sabahı müjdeliyor" Sonra kula atı çekip, sırtına atlıyor.

Ver elini Sivas. Yıldız kaybolacak da, gün ışıyacak. Hava biraz ısınacak. Yol yordam görünecek. Kervan yol alacak. Ne gezer!

Dehliyor atını; ama ortalık karanlık. Kar aydınlığı var, o kadar! Altındaki kula tayı dehliyor; ama yol almak da zor. Günlerdir yağan kar, yolu kapatmış. Göz gözü görmüyor. Halep'e giderken gözü nasıl hep arkadaysa, şimdi de gözü hep Sivas'tan yana Veysel'in. Telli turnaya özeniyor, "İnsanların neden kanadı yok? Hem ayakları, hem de kanatları olsaydı." diye geçiriyor içinden. Sonra, sarı yıldıza özeniyor, "Yıldız olmak da güzel," diyor. "Dünyanın neresini istese görür yıldızlar. Mavi yıldız, sarı yıldız□Turna□Kula at" diyor kendi kendine. Sonra da dönüp arkaya bakıyor ki, kar tufanından kervan görünmüyor. Atını geriye doğru mahmuzlayıp "Ha gayret Sivas'a bir şey kalmadı" diyor. Yeniden ileriye doğru, karanlığa, ayaza, tipiye mahmuzluyor atını. Bir de sarı yıldıza takmış kafasını. Asılmış da gökkubbede duruyor sarı yıldız. Kıpırdadığı yok. O gidecek de gün ışıyacak. I-ıh! Yerinde asılı duruyr sarı yıldız. Eke kervancılar da itiraza başlıyorlar : "Bu yıldız, tan yıldızı değil. Boşuna koyulduk yola. Uygun bir yerde konaklayıp sabahı bekleyelim" diyorlar. Ha deyince uygun yer bulmak zor. Kervansarayı epey geride bırakmışlar. Veysel dersiniz ateşli... "Hepiniz bilirsiniz ki, bu yıldız tan yıldızıdır. Biraz sonra kaybolacak, gün doğacaktır. Ha gayret arkadaşlar! Sivas'a çok kalmadı." diyor. Ne desin arkadaşları? Dönseler bir dert; sürseler bir dert. Çok geçmeden tipi daha da artıyor. Kar bir savruluyor ki, adım atmanın olanağı yok. Olduğu yerde kalıyor kervan. Kara, tipiye, ayaza, ecele teslim ediyor kendini.

Aradan aylar geçiyor. Bahar geliyor. Dağlardaki karlar eriyor. Irmaklar, dereler harıl harıl... Köylü sabanı koşup tarlaya yöneliyor. Kervanlar yüklenip Halep yolu tutuluyor. Kayseri yoluna girişte, bugün KERVANKIRAN denile yere gelenler ne görsün! Boylu boyuna, atıyla, eşeğiyle, devesiyle, insanıyla koca bir kervan uzanmış, üst üste yatıyor. Kervana beş yüz metre uzakta da, kula atıyla Veysel uzanmış. Olduğu yere gömüyorlar kervanı. Bugün Kayseri üzerinden Sivas'ı tutanlar, kervanın kırıldığı yeri, yani kervankıranı yalayıp geçer. Bilen bilmeyene anlatır; kervanın, Veysel'in öyküsünü... Halkın dili ozanlar da geçer oradan. DERTLİ geçer, AŞIK KEREM geçer, daha nice isimsiz ozana dil olur kervanın öyküsü. O sarı yıldıza da "Kervankıran yıldızı" der halkımız. Kimi ozan "Havalanma telli turnam" der, kimi "Yıldız akşamdan doğarsın" diye dillendirir. Ama öykü hep aynıdır; kara saplanıp kırılan kervanın ve nişanlısına

koşan Veysel'in öyküsü... (https://www.repertukul.com/ TurkuOykuleri
TurkuHikayeleri).

EZGİ ADI	DÜNYADA TÜKENMEZ MURAT VAR İMİŞ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	ASIRLAR ELİNDE BİR TESBİH GİBİ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Sivrialan Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR KUŞ UÇURDUM
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Sultan
DERLEYEN	TRT İstanbul Rad. THM Md.

EZGİ ADI	ALÇACIK DUVAR ÜSTÜ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Kemal Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	EVLERİNİN ÖNÜ ÜÇAĞAÇ ÜZÜMYERİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ASMANIN TEPESİNDE
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Selahattin Erorhan
DERLEYEN	Ahmet Sezgin

EZGİ ADI	KURBANLAR TIĞLANIP GÜLBENK ÇEKİLDİ
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali Metin
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	OCAKTA KAHVE PİŞİRİR
YÖRESİ	SİVAS/Kangal

KAYNAK KİŞİSİ	Ali Rıza Bozkurt
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KAVAKTA KURU DAL VAR
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Karasuver Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Fatma Çipil/Sedef Yılmaz
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	ÇAMLİBEL'E SÜREYDİM YOLUNU
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali İzzet Özkan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DOST DOST DİYE NİCESİNE SARILDIM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	ÇIRPINIP İÇİNDE DÖNDÜĞÜM DENİZ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Sivrialan Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	HELKELER GOLUNDA SUYA GİDİYOR
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Sultan
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	NASİP OLSA GİNE GİTSEM YAYLAYA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Talibi Coşkun
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KARŞIDA FİĞ OTLANIR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	YÜCE DAĞ BAŞINDA YANAR BİR IŞIK
YÖRESİ	SİVAS

KAYNAK KİŞİSİ	Nurettin Güler
DERLEYEN	TRT Ankara Rad. THM Md.

EZGİ ADI	GİDERİM KIRAĞINAN
YÖRESİ	SİVAS/Bostankaya
KAYNAK KİŞİSİ	Remziye Akkaplan
DERLEYEN	Necla Akben

EZGİ ADI	MURSAL'DAN ÇIKTIM HEKME'YE DOĞRU (BARABAR)
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali Kızıltuğ
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	İNCE ELEĞİM DUVARDA
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Abidin Şimşek/Alı Rıza Bozkurt
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	VARDİM DÜŞTÜM ISIRGANLI KOYAĞA
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Karasuver Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Bağdat Şahinkaya/Sırma Çaylak
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	DEDİM DİLBER DİDELERİN ISLANMIŞ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DERDİMİ DÖKERSEM DERİN DEREYE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık V. Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	BAHAR GELİR GUDURURSUN(KIZILIRMAK)
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Sivrialan Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

Bu türkümüzün kahramanlarının aşkları, Leylâ ile Mecnun'da olduğu gibi çok küçük yaşlarda başlar. Çocuklar büyüdükçe aşkları da büyümüş, dilden dile yayılmıştır.

Ancak kızın babası kızını zengin birine vererek ondan daha fazla başlık parası almak hevesindedir. Bu yüzden ilk zamanlar kızını sevgilisine vermemekte direnir. Ne ki kendisi de hanımını böyle bir durum karşısında kaçırmak zorunda kalmıştır. Kendisinin ne kadar zor durumda kaldığını hatırlayınca “gönül ferman dinlemez” diyerek kızını 7 altın 23 kuruş başlık karşılığında sevdiğine verir. Delikanlının bu parayı biriktirmesi bir yıldan fazla sürer.

Nihayet düğünün mart ayının sonlarına doğru yapılmasına karar verirler. Delikanlı ile kızın köyleri birbirlerine yakındır ancak arada Kızılırmak vardır. Suların coşup derelere, derelerin coşup ırmaklara kavuştuğu bu günlerde' sanki Kızılırmak kendisini yırtarcasına akmakta önüne ne gelirse alıp götürmektedir.

En sonunda düğün başlar. Gelin alayı karşı köye kızı almak için umutlu bir şekilde güle oynaya gider. Ne var ki Kızılırmak pusuya yatmış gelin alayının dönüşünü beklemektedir. İşte ne olduysa gelin alayı tam köprünün üzerinden geçerken olur. Köprü yıkılır. Bütün düğün alayı. Kızılırmak'ın azgın sularına kapılarak can verirler. Kızılırmak yapmıştır yapacağını.

Bu olay çevrede büyük acı yaratır. Gönüllerde dehşetle yerini alır, ağıt olur, dilden dile söylene söylene bizlere ulaşır (Bekki, 2004, s. 144)

EZGİ ADI	TAZE KARLAR YAĞMIŞ KARIN ÜSTÜNE
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Sultan
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	A. Kadir Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	HALAY BAŞI KİM ÇEKER
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Baştuğ
DERLEYEN	Mustafa Özgül

EZGİ ADI	HAZAN İLE GEÇTİ ŞU BENİM ÖMRÜM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Hamza Başyurt
DERLEYEN	Can Etili

EZGİ ADI	KOYUN GELİR YATA YATA (1.Örnek)
YÖRESİ	SİVAS/Çelebiler Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Hasan Küpeli
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÇERMİĞİN ALTINDA BÜYÜK BİR DERE
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Şahin
DERLEYEN	Muzaffer Şahin

EZGİ ADI	ŞU BENİM DİVANE GÖNLÜM
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık İlyas Güldibi
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GİDERSEN GÖNDEREYİM
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Karasuver Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Veli Yılmaz
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	NE ÖTERSİN DERTLİ DERTLİ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ESTİ BAHAR YELİ KARLAR ERİDİ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	GEÇTİ BAHAR GELDİ YAZIN
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Sivrialan Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğluk
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	BAĞLANDI YOLLARIM GALDİM ÇARESİZ
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Sultan
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Yaşar Moral
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ENTARİSİ DIMDIM YAR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Osman Şan
DERLEYEN	Ömer Şan

EZGİ ADI	PINAR BAŞINDA DURMA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Yıldız Yurtsever
DERLEYEN	TRT İstanbul Rad. THM Md.

EZGİ ADI	HALİL OĞLAN GEL SENİNLE KAÇALIM
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Ahmet Yamacı

EZGİ ADI	GİTME DURNAM GİTME YOLLAR IRAKTIR
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Şahin
DERLEYEN	Muzaffer Şahin

EZGİ ADI	BUGÜN BEN GÜZELLER ŞAHINI GÖRDÜM
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	İlyas Güldibi
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	AKÇAYIM BOYDAN BOYA
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Karasuver Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Fatma Yılmaz/Şenay Erden
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	SEHERDE AĞLAYAN BÜLBÜL
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GÜZELLİĞİN ONPAR'ETMEZ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	GONCA GÜLÜN KOKUSUNA MEFTUNUM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla/Sivrialan Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	EY ŞAHİN BAKIŞLIM BÜLBÜL AVAZLIM
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Aksoy
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	GÜLLÜM GÜLE DARILMIŞ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Mebrure Avas
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GAPIYA ÇIKTIM Kİ YELLER ESİYOR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Osman Şan
DERLEYEN	Ömer Şan

EZGİ ADI	DAM BAŞINDA HEZEN VAR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Lütfi Gülşen
DERLEYEN	Osman Özdenkçi

EZGİ ADI	KARADUTA YASLANDIM
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünses
DERLEYEN	Ahmet Yamacı

EZGİ ADI	NEFES HARCEYLEME
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Mahmut Erdal
DERLEYEN	Banttın Yazıldı

EZGİ ADI	SABAHTAN BİZİM PINARA
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Ahmet Başer
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	AŞAĞIDAN GELEN YARE BAK
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Karasuver Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Bağdat Şahinkaya/Sedef Yılmaz
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	KARŞIDAN KARŞIYA HERG İDEN KOMŞU
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	NEBEK UZAĞIMIŞ BOZ YERİN YOLU
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	İhsan Öztürk
DERLEYEN	İhsan Öztürk

Bozyer, daha önceden tarıma açık olan ancak bugün Şarkışla'nın bir mahallesinin bulunduğu yerdir. Çok uzun yıllar önce burada çiftçilikle uğraşan birinin hiç oğlan çocuğu olmaz. Adam birçok defa evlenir. Bu evliliklerden çok sayıda kız çocuğu olur. Bu kız çocuklarından da torun sahibi olur. Ancak oğlan olmayan ev öksüzdür. Aile bunun ezikliğini her zaman duyar. Bu hâlet-i ruhiye içerisinde adamın kızlarından biri bu türküyü vakar: (Bekki, 2004, s. 290).

EZGİ ADI	ZULMET DERYASINDA KAPILDIM SELE
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Süleyman Yıldız

EZGİ ADI	AŞAĞIDAN BİR YEL ESTİ
YÖRESİ	SİVAS/Yıldızeli/Yusufoğlu Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet Çınar
DERLEYEN	Mehmet Çınar

EZGİ ADI	DENİZ KENARINDA BİR EV YAPMIŞAM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	İZMİR'İN İÇİNDE AL YEŞİL BAYRAK
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BAD-I SABA SELAM SÖYLE O YARE
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Coşkun
DERLEYEN	Yıldıray Çınar

EZGİ ADI	EŞİMDEN AYRILDIM YOKTUR KARARIM
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÖMÜR BAHÇASININ GÜLÜ SOLMADAN
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali Metin
DERLEYEN	İstanbul Radyosu THM Md.

EZGİ ADI	SABA MÜLKÜN VERİR BADE
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Ali Rıza Bozkurt
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DAĞLAR KEVEN KURUSU
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Kocayurt Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Sultan Durgun/Melek Kurt
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	EKİNİ BİÇER OLDUM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	HACEL OBASINI ENGİN Mİ SANDIN
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	İhsan Öztürk
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	NİÇİN AĞLAMAYIM NİÇİN GÜLMİYİM
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Kamber Yıldırım
DERLEYEN	Süleyman Yıldız

EZGİ ADI	DAĞLAR SİZ NE DAĞLARSIZ
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Mahir Türkistan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BİR SİGARA VER BANA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ATIM YOK KI BİNEYİM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Vahap Şentürk/Ahmet Turan Şentürk
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	İZZETİ ÇAĞIRIN EY KALBİ MERMER
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GARŞIDAN GAZ GELİYOR
YÖRESİ	SİVAS/Divriği/Adatepe Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	İsmet Macun
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	BÜLBÜL BİR YUMURTA GUZLAR
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ahmet Başer
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GARŞIDADIR EVLERİ (MAVULU)
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Kuzyaka Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Meliha Kılıç/Bağdat Şahinkaya
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	YAPRAK GAZANIN ALTI SÖKÜLDÜ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Nurşen Sarıca
DERLEYEN	Metin Eryürek

EZGİ ADI	ARAYIARAYI BULSAM İZİNİ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	MuzafferŞahin
DERLEYEN	MuzafferŞahin

EZGİ ADI	YAZ BAHAR AYLARI GELİPGEÇENDE
YÖRESİ	SİVAS / Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Süleyman Yıldız

EZGİ ADI	AŞAĞIDAN GELİR ELİDEVELİ
YÖRESİ	SİVAS / Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KÖPRÜYE VARINCA KÖPRÜ YIKILDI
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	TÜRKMEN KIZI
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	İPEK MENDİL DANE DANE
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünses
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	İPEK MENDİL DANE DANE
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünses
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

Celâl, 1920 yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Deliilyas nahiyesinde dünyaya gelmiştir. Esas adı Celâl Kulmaç'tır. Ağta konu olan olaylar şu şekilde gelişmiştir: Celâl, askerlik dönüşü kendi köyünden Döndü isimli bir kızla nişanlanır. Celâl düğün masraflarını karşılayabilmek için Sivas'a gelir ve henüz kurulma aşamasında olan Sivas Çimento Fabrikası'nın inşaatında bir süre çalışır. Bu zaman zarfında sağlığına fazla dikkat etmez. Çoğu zaman bir şiltenin altında yatar. Kuru ekmele günlerini geçirir. Ancak, yavaş yavaş amansız bir hastalığa yakalandığının farkında değildir. Nihayet Celâl düğününü yapacak kadar para biriktirdikten sonra 1947 yılında köyüne döner.

Resmi nikâh işlemleri için Şarkışla'ya gidilir. Kafile dönüşte Çongar'da geceler. Ertesi gün kafile Çongar'dan ayrılarak yola koyulur. Çongar ile Karalar Köyü arasında bulunan yol ayırımına geldiklerinde Celâl yanındaki erkeklerden birine: “Rüyamda hamamcı olmuşum, biraz bekleyin bir yıkanayım” der. Celâl, Karalar köyünden gelen dereye yıkanır ve kafileye katılır. Hava çok soğuktur ve Deliilyas'a üç dört saatlik mesafe bulunmaktadır. Bir müddet sonra yolda Celâl'i bir titreme tutar. Deliilyas'a

ulaştıklarında Celâl iyice fenalaşır. Celâl Şarkışla'dan döndüğü akşam yatağa düşer ve on beş gün hasta yatar. Bu arada düğün hazırlıkları da devam etmektedir. Celâl'in düğününe bir gün kalmıştır. Ertesi gün bayrağı kaldırılacaktır. Celâl o gece yakalandığı hastalıktan dolayı vefat eder. Bu bahtsız delikanlının muradına eremeden ölmesi bütün Deliliyas'ı yasa boğar. Bu acı olay karşısında nişanlısının dilinden şu acı sözler dökülür (Bekki, 2004, s. 278).

EZGİ ADI	KAHPE FELEK SANA NETTİM NEYLEDİM
YÖRESİ	SİVAS/Divriği/Anzağar Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Bekir Tektaş
DERLEYEN	Osman Özdenkçi

EZGİ ADI	BU YARAYI DOSTTAN ALDIM EZELİ
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Yücel Paşmakçı

EZGİ ADI	ZEYNEP BU GÜZELLİK VAR MI SOYUNDA
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Mamaş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Süleyman
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	YUMURTANIN SARISI
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Nurşen Sarıca
DERLEYEN	Metin Eryürek

EZGİ ADI	KULAK VER SESİME DİNLE VATANDAŞ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	MERHAMET KIL KAŞI KEMAN
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	TEVEKTE ÜZÜM KARA
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	GELİN AĞLAYALIM YURDU SEVENLER
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Haydar
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	IRMAĞIN GEÇELERİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Kemal Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ENDİM DAVET ETTİM KOÇ BABAYI
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünses
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KEKLİĞİ VURDUM UÇTU (SÜRME LİM)
YÖRESİ	SİVAS/Divriği/Atatepe Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	İsmet Macun
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	ÇAY AŞAĞI İZ GİDER
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Yücel Paşmakçı

EZGİ ADI	NAZAR GİL GÖNLÜM ŞEHRİNE
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Mesci Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yusuf Şahin
DERLEYEN	Ahmet Yamacı

EZGİ ADI	YÜCE DAĞ BAŞINDA TURNA TELEĞİ
YÖRESİ	SİVAS/ Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Nurşen Sarıca
DERLEYEN	Metin Eryürek

EZGİ ADI	ALLAH BİRDİR PEYGAMBER HAK
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	SULTAN SUYU GİBİ ÇAĞLAYIP AKMA
YÖRESİ	SİVAS/ Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	BÜLBÜL BAĞA GİRİP YAPMIŞ YUVAYI
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Mahir Türkistan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KİREMİT BACALARI
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler/Ömer Altuğ
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BU YIL BU DAĞLARIN KARI ERİMEZ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Feyzullah Çınar
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	ELİFİM YAR BEYİM YAR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DERE GEÇİT VERMEZSE
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	TİREN GELDİ MORMANA'YA DAYANDI
YÖRESİ	SİVAS/Divriği/Kuluncak
KAYNAK KİŞİSİ	Haydar Doğan
DERLEYEN	Mustafa Özgül

EZGİ ADI	GEL GÖNÜL GİDELİM AŞK ELLERİNE
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Müslüm Sümbül
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	GİDERİM BÖYLESİNE
YÖRESİ	SİVAS/Kangal/Minarekaya
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk.THM Md.

EZGİ ADI	KAYALAR KÖLGELENDİ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Nurşen Sarıca
DERLEYEN	Metin Eryürek

EZGİ ADI	KAVAKTA KURU DALLAR (MAVİLİM)
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Aniş Hark/Medine Köseoğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	ÜÇ BEŞ AŞIK BİR ARAYA GELMİŞLER
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	SABAH GÜNEŞİ DOĞMUŞ
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Halil Söyler
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BU YIL BU DAĞLARIN KARI ERİMEZ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali İzzet Özkan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DİYARBEKİR OCAKTIR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BENİM ADIM BENLİ AYŞE
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Zekiye - Osman Şan
DERLEYEN	Ömer Şan

EZGİ ADI	BEN DE ŞAŞTIM BU GÖNLÜMÜN ELİNDEN
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÖTME BÜLBÜL ÖTME ŞEN DEĞİL BAĞIM
YÖRESİ	SİVAS/Divriği/Mursal Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Hasan Eylen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	YÜCE DAĞBAŞINA KARYAĞMIŞ GİBİ
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Haydar Yiğitler
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	GİDİYORDUM VURDULAR
YÖRESİ	SİVAS /Kangal-Hamal
KAYNAK KİŞİSİ	Güllü Gülal/Hatice Mucuk
DERLEYEN	Orhangazi Yılmaz

EZGİ ADI	ÇIĞRIŞIR BÜLBÜLLER GELMİYOR BAĞBAN
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Ahmet Ağırbaş
DERLEYEN	Ramazan Şenses

EZGİ ADI	MARAŞ ABALI ÇOBAN
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet Erdoğan
DERLEYEN	Ali İbicek/Rahmi İbicek

EZGİ ADI	AKLİM FİKRİM ZAY EYLEDİ YAR BENİM
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	EZİM EZİM EZİLİYOR YÜREĞİM
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DURNAMIN KANADI YEŞİL
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Zeli Hatun
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	KALE KALEYE KARŞI
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÇEKİRGEMİN AYAĞINDA NALİNİ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Kemal Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	AÇIL MOR MENEVŞEM BAHAR ERİŞDİ
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	AKŞAM OLUR GARANLIĞA GALIRSIN
YÖRESİ	SİVAS/Divriği/Tülük Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Mehmet Yüzgeç
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DAĞLAR SENİ DELİKDELİK DELERİM
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	KEKLİĞİ UÇURDULAR
YÖRESİ	SİVAS/Karaçayır Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Nergiz Göçer/Fatma Yılmaz
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	GAM ELİNDEN BENİM ZÜLFÜ SİYAHIM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	İhsan Öztürk
DERLEYEN	Yavuz Top

EZGİ ADI	KİMSE BANA YARAN OLMAZ YAR OLMAZ
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Sefil Selimi
DERLEYEN	Âşık Sefil Selimi

EZGİ ADI	ÇIKTIM YÜCESİNE SEYRAN EYLEDİM
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	ÇAYA İNDİM TAŞI YOK
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÇEKİN HALAY DİZİLSİN
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	MADIMAK OYLUM OYLUM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Fahri Karaoğlan
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	İNCELEM YAR İNCELEM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sivas'lı Hafız Halid
DERLEYEN	Plâktan Yazıldı

EZGİ ADI	DUMLUCA'NIN BAYIRINA
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÇAY AŞAğI İNERKEN
YÖRESİ	SİVAS/Gazi Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Yücel Paşmakçı

EZGİ ADI	BİZ CANLARI GÜLE VERMİŞİZ
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Süleyman Fahri
DERLEYEN	TRT İzmir Rad. THM Md.

EZGİ ADI	KUL OLAYIM KALEM TUTAN ELLERE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	SEHER VAKTİ SENİN
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	MELÜLLENME DELİ GÖNÜL
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	AĞILIN ALTI KENGER
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÇEMBERİMİ ÇALDIM TAŞA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	TUMB ÜSTÜNE OTURDUM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Yöre Ekibi
DERLEYEN	Muzaffer Erdem

EZGİ ADI	EL NEBİLİR YAR AŞKINAYANDIĞIM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Mahmut Erdal
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	DAM ÜSTÜNDE ÇUL SERER
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Ali Kızıltuğ
DERLEYEN	Yücel Paşmakçı

EZGİ ADI	MADİMAH BİTTİ M'OLA
YÖRESİ	SİVAS/ Gemerek
KAYNAK KİŞİSİ	Hüseyin Aslan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DOST BAĞININ MEYVALARI ERİŞDİ
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Musa Eroğlu

EZGİ ADI	BEKLERİM SELAMIN SEHER ZAMANI
YÖRESİ	SİVAS/Karasuvar Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Şahin
DERLEYEN	Muzaffer Şahin

EZGİ ADI	BİR KARARDA DURMAYALIM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	İhsan Öztürk
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	GEL EY AŞIK BU BİR ESRAR-I HAKTIR
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	EZRAİL SERİME ÇÖKTÜĞÜ ZAMAN
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	ÖRDEK ÇALKANIR GÖLLERDE
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Hüsnü Akyol
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	HOROZUMU KAÇIRDILAR
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ÜÇ KUŞUDUK UÇAR İDİK HAVADA
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sevinç Sarısözen
DERLEYEN	Neriman Tüfekçi

EZGİ ADI	ELA GÖZLÜ NAZLI DİLBER
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Mahmut Erdal
DERLEYEN	TRT Müzik Dai. Başk. THM Md.

EZGİ ADI	BİR SABAH UĞRADIM GÖL KENARINA
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Aziz Pala
DERLEYEN	Yücel Paşmakçı

EZGİ ADI	BU KAVAK MEŞE KAVAK
YÖRESİ	SİVAS/Gürün
KAYNAK KİŞİSİ	Erol Karadere
DERLEYEN	Turgay Özdemir

EZGİ ADI	AH EDİP AĞLAMA ZÜLFÜ SİYAHIM
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Muhlis Akarsu

EZGİ ADI	AMAN ECEL AMAN ÜÇ GÜN ARA VER
YÖRESİ	SİVAS/Karpınar
KAYNAK KİŞİSİ	Hüseyin Aslan
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BAHÇELERDE HIYAR
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Âşık Veysel Şatıroğlu/(Şarkışla'lı) İbrahim
DERLEYEN	Banttın Yazıldı

EZGİ ADI	BEN MEYLİMİ ÜÇ GÜZELE DÜŞÜRDÜM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	GÜL MENEKŞE SENDEN ALMIŞ KOKUYU
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Can Etili

EZGİ ADI	KALEDEN İNİŞ MOLUR
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BEN AĞLARIM YANE YANE
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Sırrı Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	SARARDIM BEN SARARDIM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Sarısözen
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BİRGÜN BAŞIM ALIP ÇIKAR GİDERİM
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Muzaffer Erdem

EZGİ ADI	AŞAN BİLİR KARLI DAĞIN ARDINI
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünces
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

Yörükler, Türken aşiretleri içerisinde. Anadolu’da bilhassa Torosların yüksek kısımlarında ovalarında yaşayan, geçimini hayvancılıkla sağlayan aile topluluklarıdır. Yıllardır gelenek ve göreneklerine bağlı kalarak yaşamış, Türk edebiyatına bir çok yazılı ve sözlü kaynaklar kazandırmışlardır.

Torosların, Binboğalarında, Avşar ellerinde Aşklarını, sevdalarını, yanık Türkülerini en içten duygularla söylemişlerdir.

İşte Senem ile Yazıcıoğlu’da bu yürek yangınlığını, çekmiş binlerce sevdalıdan sadece ikisidir.

Bir bahar ayında, Tülü mayalar kırk atlar, koçlar, taylar, kuzular, gökçe gelinler ve yiğitlerden kurulu, yörük kervanı Binboğa dağlarını aşıp “Tanır Yaylası”nda ki yapalak bölgesinde konaklar” Denkler açılır çadırlar kurulur. Yapalak’ta yeni bir hayat başlamıştır.

Adettir haberi alan Tanır’ın Şanlı Beyi Yazıcıoğlu, yörenin ileri gelenlerinin başına oğlu Osman bey ile Hanım ağayı katıp, Yörük beyine hoş geldine gönderir. Yaşlı Yörük beyi hanımı ve güzel kızı Senemle bunları karşılar, Gerekli İzzet ikram yapılır. Hizmette kusur yapılmaz.

Osman, dünyalar kadar güzel Senem hamıma ilk bakışta vurulur. Senem’de Yıllardır, gönlünde yatan yiğiti bulduğundan dolayı sevinçlidir. Bakışlar her şeyi en güzel şekilde anlatabilmiştir.

Günler gelip geçti, ne Osman Senemi, ne de Senem Osman'ı unutabildi. Biri birlerini bir bahane ile bile göremediler. Osman Yörük çadırına, Senem de Obadan dışarıya ayak atamadı. Ama seven isterse çare bulunabiliyor. Bir yörük kadının yardım etmesi ile Osman'la Senem buluşurlar. Her buluşmada bu aşkın ateşi gittikçe alevlenir.

Yörüklerde töre gereği dışarıya kız verilmezmiş. Osman ağa, durumu babası Tanır beye anlatır. O'da oğlunun hatırı için töreleri çiğneyecek büyük bir dünür kafilesi hazırlar ve Yörük beyine gönderir. Yörük beyi kısmetse der. Lâkin onun da töreyi yıkması mümkün değildir. Osman'ın, Seneme zaman zaman gel bana, kaçalım demesine karşın Senem aile geleneklerine bağlılığı dolayısıyla kabul etmez.

Bir gece Yörük beyi ansızın aşiretini toplayarak obayı terk eder. Ertesi gün Tanırlılar obayı boş bulurlar. Osman yüz yerden hançerlenmiş gibidir. Senemi yıllarca arar, bulamaz. Bu arada bir şölende kaza sonucu bir gözünü de kaybetmiştir. Osman ağa aradan altmış yıl geçmesine karşın kaza sonucu Senem'den hala haber alamamıştır.

Günlerden bir gün köylerindeki bir çerçi kendisine bir haber getirir. Anlatır. "Kozan'daydım, mal satardım. Açmış oturmuştum metamı, buğday almış kumaş verirdim. İki büklüm bir ihtiyar hatun yanıma geldi. Söz sözden açılmıştı. Nereli olduğumu sordu. Tanırlıyım dedim ona. Osman ağayı bilirmisin dedi. Bilirim elbet dedim. Kuşağından bir çıkını çıkarttı. Aha bu lapatan'ı elime tutuşturup", Osman ağa'ya söyle, Senem ananın selamı var. Yüreği, yüreğinle birdir, kimseye yar olmamıştır. Bir yayla kızı gibi sevmiş, bir yayla kızı gibi sadık kalmıştır. Ama gayrı her şey geçti. Gelip aramaya, arayıp sormaya de". Bunları çerçiden işiten Osman Ağa'nın yüreği yetmiş yıl önceki gibi yandı. At hazırlattı iki adamı ile beraber Kozan'ın yolunu tuttu. Osman ağa, Senem ile buluştu mu bunu bilemiyoruz, ama, Maraş'ta Tanırda Toraslarda, Avşar illerinde. Bin boğalar diyarında söylenen yanık türküler. Yazıcıoğlu Osman ağa ile Yörük kızı Senem hatun'nun sevdalarının aşklarının türküleriydi (Öztürk vd., 2017, s. 372).

EZGİ ADI	DUT AĞACI DUT VERİR
YÖRESİ	SİVAS/Gürün/Konakpınar Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Semiha Akdemir/Suzan Dursun
DERLEYEN	Orhan Gazi Yılmaz

EZGİ ADI	YOLVER BANA YOLVER EY YÜCE DAĞLAR
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Muhlis Akarsu

EZGİ ADI	BEN DE HAYDARLIDAN BELİ GELİRİM
YÖRESİ	SİVAS/Sarıca Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Nurşen Sarıca
DERLEYEN	Metin Eryürek

EZGİ ADI	İNCELDİM FİDAN OLDUM
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Döne Arı/Aynur Arı
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	DÜN GECE YAR EŞİĞİNDE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	KAŞLARIN KARASINA
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DERMAN ARARDIM DİRDİME
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Zeliha Hatun
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ZEYNEP NERDEN GELİYON
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Ahmet Başer
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	BUGÜN DOST YARALANMIŞ
YÖRESİ	SİVAS
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Banttın Yazıldı

EZGİ ADI	YANDIM ALLAH YANDIM YATAMIYORUM
YÖRESİ	SİVAS/Divriği
KAYNAK KİŞİSİ	Nuri Üstünses
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	DAĞDA ARDIÇ KURUSU
YÖRESİ	SİVAS/Güzeren Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Muzaffer Erden
DERLEYEN	Nida Tüfekçi

EZGİ ADI	GEL BENİ HALIMA BIRAK
YÖRESİ	SİVAS/Kangal
KAYNAK KİŞİSİ	Muhlis Akarsu
DERLEYEN	Erkan Sürmen

EZGİ ADI	EMİNEM DAĞDAN KAR GETİR
YÖRESİ	SİVAS/Suşehri
KAYNAK KİŞİSİ	Cihani Kılıç/Necati Kılıç
DERLEYEN	Muzaffer Sarısözen

EZGİ ADI	ŞU DEREDEN ÇIKTIM OMUZ OMUZA
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Döne Arı/Medine Köseoğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	OKUDUM MEKTEPTE
YÖRESİ	SİVAS/Şarkışla
KAYNAK KİŞİSİ	Veysel Şatıroğlu
DERLEYEN	İhsan Öztürk

EZGİ ADI	GEL SENİNLE BİR KARARDA DURALIM
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Muzaffer Erdem

EZGİ ADI	GEL SENİNLE BİR KARARDA DURALIM
YÖRESİ	SİVAS/Tokuş Köyü
KAYNAK KİŞİSİ	Yüksel Yıldız
DERLEYEN	Muzaffer Erdem

EZGİ ADI	MAKİNENİN KOLUYUM
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Nurşen Sarıca
DERLEYEN	Metin Eryürek

Ege dolaylarında varlıklı sözü geçer, yüksek mevki sahibi bir adam yaşarmış. Bu adamın Nazik adında güzelliği dillere destan bir kızı varmış. Nazik'in babası kızma evde özel musiki dersleri ve diğer dersler için özel hocalar tutmuş. Bu hocalardan biri de Nazik'e din dersi okutmaktadır. Yunanlıların Ege Bölgesi'ni işgaliyle birlikte Nazik'in olduğu bölgeye gelen bir Yunan subayı Nazik'i görür görmez âşık olur. Subay din dersi veren hocayı ölümle tehdit ederek Nazik'i kaçırmak için hocayı kandırır. Hocanın da yardımıyla subay Nazik'i kaçırmak için Yunanistan'a götürür. Gerçekten Nazik'i seven subay onunla evlenir. Yedi yıl Yunan subayıyla evli kalan Nazik'in bu istenmeyen evlilikten üç tane de çocuğu olur.

Nazik bir gün bir fırsatını bulup çocuklarıyla birlikte bir gemiye binerek Türkiye'ye doğru yola koyulur. Yolda düşünceye dalar. "Bu çocuklarla memlekete gidersem; 'sen geldin ya bu Yunan döllerini niye getirdin?' derler. Çocukları denize atsam nasıl atayım? Ne de olsa onlar benim evlâdım". Boşa kor dolmaz, doluya kor almaz. Sonunda çocuklarını beline bağlayıp birlikte denize atlar. Bu acıklı olay Türkiye'de duyulur ve birçok ağıtlar yakılır (Bekki, 2004, s. 197)

EZGİ ADI	SÖĞÜT YAPRAĞI YERDE
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Rıfat Kaya

EZGİ ADI	GÖRDÜM Kİ GÜLŞENDE EDERSİN NİDA
YÖRESİ	SİVAS/Zara
KAYNAK KİŞİSİ	Halil Söyler
DERLEYEN	Rıfat Kaya

SONUÇ

Kültür, bir toplumun yaşam tarzı, değerleri, inançları, sanatları, töreleri, tarihi ve dilleri gibi özelliklerini içeren geniş bir kavramdır. Türküler, bir kültürün müzikal yansıması olarak kabul edilir ve bir toplumun tarihini, inançlarını ve duygularını yansıtır. Türküler, aynı zamanda bir toplumun kültürel değerlerini ve kimliğini saklama ve gelecek nesillere aktarma işlevi de görür.

Kültür ve türküler arasındaki ilişki, birbirini destekleyen ve birbirine bağlı iki faktördür. Kültür, türkülerin içeriğini ve anlamını belirlerken, türküler de kültürün yansıması olarak kabul edilir. Türküler, kültürün bir parçası olarak toplumda yer alır ve kültürün birçok yönünü yansıtır. Türküler, bir toplumun tarihini, inançlarını, duygularını ve değerlerini yansıtır. Ayrıca türküler, bir toplumun kültürel değerlerini ve kimliğini saklama ve gelecek nesillere aktarma işlevi de görür. Özellikle geleneksel türkülerin ölümsüzleştirilmesi için kullanılması ile kültürün sürdürülmesi sağlanmış olur.

Türkü, genel olarak bir toplumun kültürel yansıması olarak kabul edilen ve sözlü olarak aktarılan, genellikle doğaçlamalı veya uyarlama şeklinde söylenen bir müzik türüdür. Türküler, genellikle hikayeler, olaylar veya duyguları anlatır ve bir toplumun tarihini, inançlarını, duygularını ve değerlerini yansıtır. Türküler, aynı zamanda bir toplumun kültürel değerlerini ve kimliğini saklama ve gelecek nesillere aktarma işlevi de görür. Türküler genellikle ağıt, hikaye, sevdalık, oyun, eğlence gibi farklı konuları içerebilir. Türküler genellikle sözlü olarak aktarılır ve müzik yazısı yoktur, ancak son yıllarda Türk halk müziği alanında yazılı kayıtlar yapılmıştır.

Kültür, bir toplumun kimliğini ve değerlerini tanımlayan önemli bir faktördür. Kültürel unsurlar çok geniş bir kavram olup, bir toplumun kültürünü oluşturan parçalardır ve aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:

Dil: Bir toplumun dili, kültürün önemli bir parçasıdır ve bir toplumun düşüncelerini, duygularını ve inançlarını ifade etmeye yarar.

Tarih: Bir toplumun tarihi, kültürün önemli bir parçasıdır ve bir toplumun geçmişini, bugünü ve geleceğini anlamak için önemlidir.

Sanat: Sanat, bir toplumun kültürünün yansımasıdır ve bir toplumun düşüncelerini, duygularını ve inançlarını ifade etmeye yarar.

Töre ve adetler: Törelere ve adetler, bir toplumun kültürünün önemli bir parçasıdır ve bir toplumun yaşam tarzını tanımlar.

Din: Din, bir toplumun kültürünün önemli bir parçasıdır ve bir toplumun inançlarını ve değerlerini tanımlar.

Giyim: Bir toplumun giyimi, kültürün önemli bir parçasıdır ve bir toplumun kimliğini ve değerlerini yansıtır.

Yemek: Bir toplumun yemeği, kültürün önemli bir parçasıdır ve bir toplumun yaşam tarzını tanımlar.

Mimari: Bir toplumun mimarisi, kültürün önemli bir parçasıdır ve bir toplumun geçmişini, bugünü ve geleceğini yansıtır.

Türkü metinleri, bölge ve konularına göre özellikler taşır. Örneğin, Anadolu bölgesinde farklı türküler yer alırken, Karadeniz bölgesinde farklı türküler yer alır. Aynı şekilde, sevdalık türküleri ile oyun türküleri arasında farklılıklar vardır.

Bölgelere göre özellikler: Anadolu bölgesi, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan Karadeniz bölgesi, güneyinde yer alan Ege bölgesi gibi farklı bölgelerde farklı türküler yer alır. Her bölgenin kendine özgü ezgileri, melodileri ve sözleri vardır. Örneğin, Karadeniz bölgesinde yer alan türküler genellikle daha hızlı ve enerjiktir, Anadolu bölgesinde ise daha yavaş ve melankoliktir.

Konulara göre özellikler: Türküleri, farklı konulara göre sınıflandırılabilir. Örneğin, sevdalık türküleri genellikle aşk, sevgi ve hüznün konularını içerirken, oyun türküleri genellikle eğlence, dans ve keyif konularını içerir. Ağıt türküleri genellikle üzüntü, kayıp ve acı konularını içerir. Aynı zamanda kültürel olayların anlatıldığı türküleri de mevcuttur.

Ezgi ve Sözler: Türkülerde ezgi ve sözler arasında çeşitlilik vardır. Örneğin, bir türkünün ezgisi hüznü olabilirken sözleri neşeli olabilir, ya da tersi de olabilir. Ayrıca, türkülerde kullanılan sözcükler ve ifadeler de farklılık gösterir. Örneğin, bir türküde Anadolu Türkçesi kullanılırken, diğer bir türküde Karadeniz Türkçesi kullanılabilir.

Kültürümüzün önemli parçalarından birisi olan türkülerimiz, Anadolu coğrafyasının vazgeçilmez unsurlarından biridir. Her biri yaşanmış hikayelerden, özlere yola çıkarak derlenmiş ve seslendirilmiş olan türkülerimiz, bir bakıma duygularımızın saza, söze dökülen ifadeleri demek yerinde olsa gerek. Çalışmamızın

ana konusunu teşkil eden Sivas Türküleri elbette bir araştırmaya sığdırılmayacak kadar zenginlik arz etmektedir. Bizde bundan ötürü Sivas türkülerinde muhteva ve hikaye incelemesinde bulunduk.

KAYNAKLAR

- Arat, R. R. (1991). *Eski Türk Şiiri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Artun, E. (2014). *Ansiklopedik halkbilimi/halk edebiyatı sözlüğü*. Adana: Karahan.
- Başgöz, İ. (1986). *Folklor Yazıları*, İstanbul, Adam Yay.
- Başgöz, İ. (2008). *Folklor Yazıları*, İstanbul, Adam Yay.
- Bekki, S. (2004). *Baş Yastıkta Göz Yolda Sivas Türküleri*, İstanbul: Kitabevi.
- Boratav, P. N. (1988). *Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği*, İstanbul, Adam Yay.
- Can, D., Koray, İ., ve Aşlın, Ç., (2022). Derlemeciliği ve Arşivciliğiyle Türk Halk Müziği Sanatçısı Kubilay Dökmetaş, *Karabük Türkoloji Dergisi*, 5(2) s. 121-154.
- Çelik, A., ve Tuncer, K. A., (2022). “Kars’ın “Unesco Yaratıcı Şehirler Ağı”Na Dâhil Edilebilmesi İçin Gerekli Kriterleri Taşıdığıının “Kırşehir, Şanlıurfa ve Sivas” Örneği Üzerinden İncelenmesi”, *UNESCO Müzik Şehri Kırşehir Uluslararası Müzik Sempozyumu*, Kırşehir.
- Devellioğlu, F., (2001). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, (3. bs.). Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dilçin, C., (1983). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Ankara: Sevinç Basımevi.
- Dizdaroğlu, H., (1969). *Halk Şiirinde Türler*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yay.
- Gökbel, A., (2004). *İnanç Tarihi Açısından Sivas*, İstanbul: Kitabevi yayınları
- Gözaydın, N., (1989). *Anonim Halk Şiiri Üzerine, Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı* (Halk Şiiri) III, Ankara s. 445-450.
- Güney, E. C., (1971). *Folklor ve Halk Edebiyatı*. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Kaya, D., (2014). *Anonim Halk Şiiri*. Ankara: Akçağ.
- Kaya, D., (2019). *Türk Dünyası Anonim Halk Şiiri*. Ankara: Akçağ.
- Kaya, D., (1999). *Anonim Halk Şiiri*, Ankara, Akçağ Yay.
- Korkmaz, K. M., (1995), *Barak Yöresinde Hikâyeli Türkü Geleneği Üzerine Bir İnceleme*, Ankara, Hacettepe Üniversitesi (Basılmamış yüksek lisans tezi).
- Köksal, H., (2002). *Millî Destanlarımız ve Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Toker Yayınları.

- Köprülü, M. F., (1976). *Türk edebiyatında ilk mutasavvıflar*. Ankara: DİB.
- Köprülü, M. F., (2003). *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara, Akçağ Yay.
- Mirzaoğlu, F. G., (2015). “Zeybeklik Geleneği Bağlamında Efe, Zeybek ve Kızan: Kavramlar, Tanımlar ve Törenler”, *Acta Turcica Çevrim içi Tematik Türkoloji Dergisi*, 2(6), 1-32,
- Oğuz, M. Ö., (2012). “Yazılı hukuk ve Sözlü Hukuk Açısından Töre Cinayetleri”, *Millî Folklor*, 12(95), 103-113.
- Oğuz, M. Ö., Ekici, M., Aça, M., Düzgün, D., Akarpınar, R. B., Arslan, M., ve Özkan, T. (2013). *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Onay, A. T., (2012). *Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev’î*, (Haz. Cemal Kurnaz), Ankara Akçağ Yay.
- Özbek, M., (1994). *Folklor ve Türkülerimiz*, İstanbul, Ötüken Neşriyat.
- Özbek, M., (1998). *Türk Halk Müziği El kitabı I-Terimler Sözlüğü*, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yay.
- Öztelli, C., (1959). *Halk türküleri*. İstanbul: Varlık.
- Öztelli, C., (2002). *Evlerinin Önü Halk Türküleri*, İstanbul: Hürriyet
- Öztürk, A. O., (1995). *Türkü Yazıları*. Millî Folklor: Ankara.
- Sakaoğlu, S. (1989). *Ağrı ve Kars Kültürünün Millî Kültürümüz İçindeki Yeri.*, 5, s. 517-548. Erzurum.
- TDK, (2005). *Örnekleriyle Türkçe sözlük*. Ankara: MEB.
- Turhan S., Akbıyık A., ve Kürkçüoğlu S., (2003). *Notalarıyla Türkülerimiz ve Hikayeleri*, İstanbul.
- <https://www.repertukul.com/TurkuOykuleriTurkuHikayeleri>

ÖZGEÇMİŞ

Ahmet Turan Sarıçiçek lise öğrenimini 2011 yılında tamamladı. 2019 yılında Karabük Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olup aynı yıl Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı ve 2023 yılında yüksek lisans eğitimini tamamladı.